

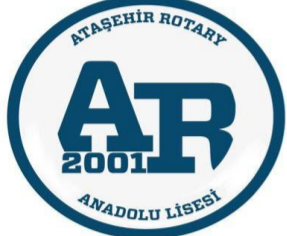
İNSAN HAKLARIYLA İNSANDIR

Arif Efe YILMAZ

İnsan hakları, insanın asırlar içinde önce düşünsel alanda, anayasalarda ve uluslararası sözleşmelerde yer alan ve korunması gerektiği konusunda ortak kaniya dayanan değerler bütünüdür. BM Genel Kurulu oturumunda kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nden asırlar önce başlayan bu mücadeleye bir göz attığımızda İnsan haklarının kaydedilmiş tarih içinde kültürel, felsefi, dinsel ve yasal anlamda gelişmeler gösterdiğini görürüz. İnsan hakları kavramı olarak II. Dünya Savaşı'nı takiben Birleşmiş Milletler'in kuruluşuyla birlikte söylenir olmasına

karşın, kökeni, Doğal hukuk öğretisine dayanır. İnsan hakları mücadelesi koleliğe karşı mücadeleden, çevre hakkı için, vicdani retçiler için mücadeleye gelene dek aradan 2500 yıl geçmiştir. Tarihsel süreçte insan haklarının gelişimi üç aşamada gerçekleşmiştir. İlk aşama, 17. yy. da ortaya çıkan "bireysel haklar" düşüncesi doğal hukuk ve toplumsal sözleşme fikirlerine dayanır. Toplumsal sözleşme varsayımı ile devlete bireylerin yazgeçilmez ve devredilmez hak ve özgürlüklerini koruma görevi verilmektedir. İkinci aşama, 19. Yüzyılın ikinci yarısında sosyalist akımların da etkisiyle gelişen ekonomik, sosyal ve kültürel

nitelikli hakların ortaya çıkışıdır (ikinci kuşak haklar). Bu aşamada, insanın özgür sayılması yeterli değildi; insan, pratikte de gerçekten özgür olmalıydı. Bireye, devletten olumlu bir davranış, bir hizmet görme olanağı tanıyan haklardır. Üçüncü aşama, 20. Yüzyılın ikinci yarısında dayanışma haklarının anayasalarda yer almaya başlamasıdır -üçüncü kuşak haklar-. Bu haklar insanın, yaşadığı çevreyle barışık; doğal, sosyal, ekonomik ve kültürel bütünlük içinde olması ve bu denge içinde varlığını devam ettirmesi gereğine inanan görüşe dayanmaktadır.

İMTİYAZ SAHİBİ ADEM SAĞIR

LOGOS

Felsefe ve Düşünce Kulübü Gazetesi, LOGOS, ARALIK-2019, III . Sayı

İclal TAK & Sudenaz YAZICI

Müdürümüz Adem SAĞIR ile röportaj

-Gazete hakkındaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

6 yıldır bu kurumdayım. Gerçekten kurum olarak her anlamda çok güzel işlere imza attık. Benim bu kurumda uzun vadeli yapmak istediğim en önemli şeylerden biri bir Aral kültürü oluşturmaktır. Oluşacak Aral kültüründe Logos'un çok büyük ciddi bir etkisi olacak artık. Çok güzel bir dizayn, çok dolu bir içerik. Gerçekten tam bir lise gazetesi gibi. İki sayıyı da merakla açtım okudum. Ki çok nadirdir benim böyle şeylerim.

Ekim ve Kasım sayıları için herhangi bir eleştiri aldınız mı?

Hep olumlu eleştiriler alıyorum. Bizim coğrafyamızda eleştiri denilince akla hep olumsuz şeyler gelir aslında ama bugüne kadar hep olumlu ve güzel cümleler aldım. Gazete hakkında aklınıza ne geliyorsa; İçeriği, tasarımı, ismi tüm bunlarla ilgili çok güzel şeyler duydum. Zaten ben de sıkı bir takipçinizim.

-İnsanın vazgeçmemesi gereken hak hangileridir?

En kutsal hakların başında bençe yaşama hakkı geliyor. Yani insana yakışır, insana değer verir biçimde yaşama hakkı hani en vazgeçilmeyen, en temel hakkı. Daha sonra ki haklar zaten bunun altına bina edilmiş; Önce fiziksel ihtiyaçların karşılandığı haklar bunun takibinde de güvelik hakkı, sosyalleşme hakkı, eğitim hakkı gibi haklar geliyor. Ama en önemli ve temel hak özgürce yaşama hakkı.

- Toplumumuz engelli vatandaşlarımız için gerekli duyarlılığı gösteriyor mu?

Hayır. Çünkü bizim ülkemizde ve birçok coğrafyada o kadar çok önemli ve de özel gün var ki bu yüzden bu kavramların zamanla içi boşaltıldı. Logos'u bu anlamda da çok kıymetli buluyorum. Çünkü değer kavramı artık bir toplumda bir coğrafyada eğitim olarak öğretilmeye başlıyorsa orada bir şeyler yanlış gidiyordur. Ama tabii ki bu anlamda ülkemizde hala ümit var. Sizler yani gençler yaptığımız çalışmalarla kavramların içeriğini boşaltmıyorsunuz. Dolayısıyla böyle günleri bir mesajla kutlamaktan çok Aral kültürü altında Aral öğrencileri olarak bunu bir yaşam biçimi haline getiriyor ve de çevrenize böyle veriyorsunuz. Bu benim çok önemli. Yani çevresinde o gün engelliler günü olduğu için bunu hatırlayıp anmıyor bizim gençlerimiz. Diyor ki; Hepimiz birer engelli adayız. Evet, şu an çok sağlıklıyız ama biraz sonra bizimde bir engelli adayı olmayacağımızın bir garantisi yok. Bu yüzden yaşadığımız her yeri bu anlamda güzelleştirmeli ve bizim gibi olma-

yan dezavantajı bulunan, engeli olan insanlar için de daha hayatı daha yaşanılır kılmayı amaç ediniyorsunuz.

- Engellilere karşı davranışlarda gerekli duyarlılık gösteriliyor mu?

Dünyadaki en güzel, en büyük nimetlerden biri beden, ruh ve akıl sağlığı. Bundan kıymetli hiçbir şey yok. Bunu anlamak için basit birkaç şey yapabiliriz. Biri on beş dakika sonra açacağımızı bilerek bile gözlerimizi kapatsa, nasıl bir yaşam süreriz? Ya da normal yaşamımızda yürüyebiliyoruz. Küçük bir eklem problemi olduğunda bunun yavaşladığında -durdüğünü bile söyleyemiyorum- bir sandalyede olduğunuzu düşünün. Ben biraz o psikolojiyi anlamak gerektiğini düşünüyorum. Sizleri de anlıyorum. Ama bu durumun yarattığı o psikolojik gerginlikle birlikte çok fevri olabiliyorlar, sitemli davranışlar sergileyebiliyorlar. Ama birazcık empati kurabildiğim için "Nasıl kolaylaştırırım?" diyorum. Bençe böyle düşünmek problemi çözüyor.

-Geçmiş ve günümüzü karşılaştırdığımız zaman hangi haklarımızı yitirmiş veya hangi haklarımıza sahip çıkamamışız?

İnsani olarak yaşama hakkı gerçekten çok gelişti. Tarihin gelişimiyle birlikte baktığımız zaman da kolelikten, sömürgecilikten gelindiğinde dünyanın en uç noktadaki insanlar bile artık hızla gelişen iletişim ağı ile birlikte en temel hakkı olan özgürce yaşama hakkını talep edebilecek donanıma ve bilgiye sahip oldu. Olumsuzluklar olmasına rağmen kadın hakları hakkında çok fazla gelişme oldu. Türkiye bu anlamda öncü ülkelerden biridir. Bu hakları erken tanıyan ülkelerden bir tanesidir. Geriye gidenler neler oldu diye bir bakacak olursak ekonomik haklarda bir takım geriye gidişler oldu. Sosyal haklarda bir takım geriye gidişler oldu. Bunlar da büyüyen, artık bir köy haline dönüşen dünyada az ya da çok ülkeden ülkeye göre değişen her ülkede yaşanan hak dezenformasyonlarından birkaç tanesi.

-Okulumuzun müdürü olarak öğrencilerin haklarını savna-bildiğini düşünüyor musunuz?

On yedi yıllık idareciyim. Hep karakterli insanlarla çalışmayı arzu ettim. İnisiyatif alabilen, karakterini ortaya koyabilen müdür yardımcılarını, öğretmenler, memur, dost, arkadaş istedim. Size bununla ilgili bir anımı anlatmak istiyorum; Bir öğrencimizin saçları epey uzundu. Ben de haliyle keşmeni istedim. Kendisine gerekçelerimden bahsettim. Böyle olmaması gerektiğini anlattım. Pazartesi günü kestirip geleceğini söyleyerek gitti. Pazartesi günü gerçekten saçlarını kestirmişti. Ama bir iki gün kadar sonra Cimer'den bir başvuru geldi. Öğrenci, Cimer'e başvurmuş. "Saçlarımın kestirilmesi istendi, kılık kıyafet yönetmeliğinde bunun olmadığını gördüm. Okula böyle alınmayacağım söylendi. Nedeninin tarafıma açıklanmasını talep ediyorum" diye. Tabii biz Cimer'e açıklamamızı yaptık. Hiçbir öğrencime "Böyle geliyorsan gelme, burada işin yok" dedim. Ve Cimer'e de cevabımızı yazdık. Ama gördüğümde mutlu oldum açıkçası. Bir öğrencinin gidip kılık kıyafet yönetmeliğini araştırması, orada bunun olmadığını madde olarak görmesi ve bununla ilgili de kendine bir kanal bulup oradan hakkını aramaya çalışması benim için çok önemli. Sizler de arayın. Çünkü haklar verilmeyen, alınır. Ama bunu yaparken sizleri siz yapan değerlerden kopmayın. Sizleri vafandaşlık şemsiyesi altında tutan kanunlara, genelgelere, nizamla, genel örf ve adetlere, milli değerlere dikkat ederek hakkınızı tabii ki arayacaksınız. Yani neden bu hikâyeyi anlattım; Bir gün hakkınızı aramanız gereken insan bir büyüğünüz, bir öğretmeniniz, anneniz babanız olabilir. Haklarınızı arayın ama bunu ararken de size yakışır üslupta, edepte ve ayağı yere basan donelerle arayın. Yoksa zaten ben çok mutlu oluyorum bunu yapmanızdan.

Ayın Değerlisi

Bu sene öğrencilerimizin okul adına yaptıkları dikkat çeken faaliyetlerini belgelemek ve bir teşekkür belgesiyle öğrencilerimize teşekkür etmek istedik. Bu ay belge almaya layık görülen öğrencimiz joker elemanlarımızdan biri. Atasehir İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne kompozisyonu 1. Odülü alan, okul içinde dergi, gazete, şiir dinletisi, tiyatro gibi her türlü sanatsal faaliyette gönüllü ve zevkle çalışan Talha, elbette ki derslerinde de başarılı. "Ayın Değerlisi" olmayı her bakımdan hak eden öğrencimizi kutlar, hayat boyu attığı her adımda başarılarla imza atmasını dilerim.

İçindekiler

- Sayfa 2 - J. J. Rousseau ve Prometheus
- Sayfa 3 - Açık Kapı
- Sayfa 3 - Prometheus
- Sayfa 4 - Satın Alma Sahiplen
- Sayfa 5 - Rotary'de Sanat
- Sayfa 5 - Engelliler Haftası
- Sayfa 6 - Kuantum Fiziki
- Sayfa 6 - Felsefe Sayfası
- Sayfa 7 - Eflatun-ı Vakt Olsan Dahi
- Sayfa 8 - Oku Yorum

Talha EKİZOĞLU

İNSAN

Milletçe insan hakları için saygı gösteriyoruz. Hatta öylesine saygı duyuyoruz ki, insan hakları gününde sosyal medyadan öğreniyoruz bu hakları. Sonra da sanal alemde "insan hakları" diye haykırıyoruz. İnsan haklarını savunmak tabii ki güzel. Seslerimizi bir şekilde duyurmak efsanevi, fazlasıyla akıl alıcı bir durum. Fakat hangimiz insanca insan haklarını savunuyoruz? Var mıdır ki böylesi; bir hakka saygı duyup, onun kurallarını çiğnemek! Bu şekilde saygı duymaya devam ederken "hayvanlar ya en güzeli, ortada insan kalmamış!" diyoruz. Ya kardeşim, sen insanlık için, Instagramdan hikaye paylaşmaktan başka ne yaptın? Haklara saygı duymakla yetinmeyip, başkasına eşitsizlik uyguladığı vakitte de karşı gelmemiz gerekirken, bir de kaosa sürükleniyoruz. "Biz" "Siz" diye ötekileştiriyoruz. Haklarımızı değil haddimizi aşıyoruz. Egomuzdan dolayı "insan hakları" manşeti ile reklam yaptığımız insanlık, savunmadığımız insan haklarının ederi olur ancak. Kabul etmediğimiz ama eserimiz olan bu durumu temel çözüm çözmek gerekecektir. Bu çözüm de saygıdır. Herkes 'ben zaten hakkımı yerde bırakmam!' diye korunacak bu düşünceden ama sadece kendi hakkımızı savunarak insan haklarını ihnet etmiş oluyoruz. İnsanların temel haklarından ziyade ikinci kuşak haklardan bahsediyorum. Mamafih hak dediğimiz şeyin temelinde "sorumluluk" yatar. Bir insan sorumluluğunu yerine getiriyorsa hakkını alabilir. Efendim nasıl desem; eğer okula sürekli gitmemezlik yaparsak, eğitim hakkımızı elimizden alırlar ya da toplum güvenliğini bozacak bir şey yaparsak sosyal güvenlik hakkımız zedelenir. Ve bizler yine bilmekteyiz ki; insanca insan hakkını kullanarak sorumluluklarımızı yerine getireceğiz. Bunun yanında da hep birlikte insan haklarını savunmak için elimizden geleni yapacağız. Nihayetinde o hayallerimizdeki 'eşitlik, adalet, hak' gerçek olabilecek. Efendiler, hayaller ve hayatlar yerine hayallerimiz EŞİTTİR hayatımız olsun!

Cüneyt ALKAN

İNSAN OLDUĞUM İÇİN

İnsandır barışın temenniycisi.
Yaşamın adaletine benimseyicisi.
Hayattır hepsinin indirgeyicisi.
Haktır bunların bütünleyicisi.

Kesindir hakları gibi.
Hürdür özgürlüğü gibi.
Eşsizdir sanat gibi.
İleridir tıpkı atam gibi.

Vardır doğada tıpkı siyah beyaz gibi.
Ten rengi değildir belirleyici.
Haklardır bütünleştirici.
Yasalar değil insanlardır belirleyici.

10 Aralık'ta değil tüm zamanlardadır.
Perspektifte değil her açıdadır.
Diliyle, diniyle, ırkıyla değil!
İNSAN HAKLARIYLA İNSANDIR.

Ali Şemsi BALOŞ

J. J. ROUSSEAU

Aydınlanma felsefesi içerisinde eşitlikçi demokrat akımını temsil eden Jean-Jacques Rousseau özgürlüğün büyük savunucusudur. Rousseau'nun anlayışına göre özgürlük eşitliğin bir fonksiyonudur çünkü "eşitlik olmadan özgürlük olamaz". Rousseau mülkiyetin bir değer değil, toplumsal kötülüklerin kaynağı olduğunu, hakimiyet ve kölelik yarattığını, bir kutupta servet, öteki kutupta sefalet ürettiğini, "açlık içindeki çoğunluk zorunlu ihtiyaç maddelerinden yoksun yaşarken, ayrıcalıklı bir avuç insanın lüks içinde yaşadığı" bir durum oluşturduğunu savunur. Görüldüğü gibi Rousseau mülkiyet ilişkilerine dayalı toplumu esaslı olarak eleştiren bir filozoftur. Siyasal alanda da topluma hükmeden bir yönetici sınıfın varlığını eleştirir, ona göre egemenlik kayıtsız şartsız halka aittir ve bu egemenlik başka hiçbir güce devredilemeyeceği gibi temsil de edilemez. Despotizm, kölelik, tiranlık ve temsili hükümet halkın egemenliğinin gasp edilmesi anlamına gelir.

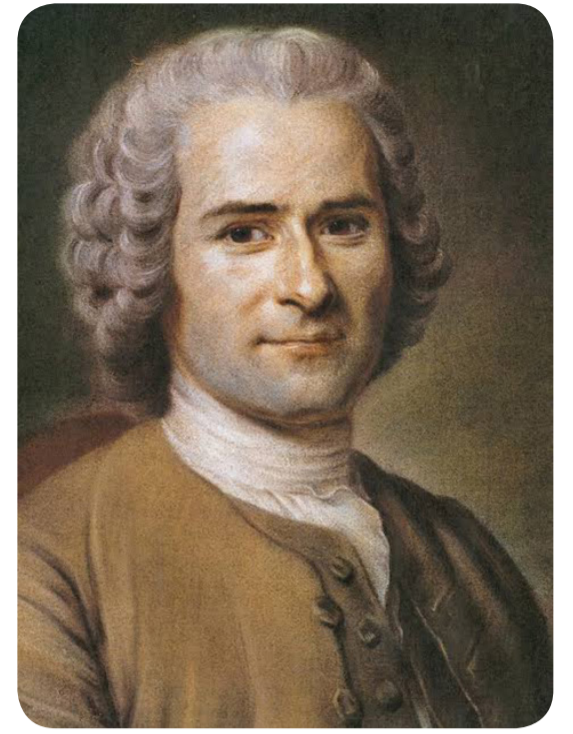
Rousseau'ya göre insanlar için en büyük değerler özgürlük ve eşitliktir. Bu düşüncesini de "Her yasama sisteminin neleri amaçlaması gerektiğini araştırdığımızda bunların iki ana başlık altında toplanabileceğini görürüz: özgürlük ve eşitlik; özgürlük çünkü bir uyruk bağımlı durumda olduğunda devlet bu uyruğun kendisine kattığı güçten yoksun kalmış olur; eşitlik çünkü eşitlik olmadan özgürlük olamaz." diyerek ifade eder. Rousseau'da insan olmakla özgür olmak eş anlamlı kavramlardır, özgürlüğü olmayan insan insanî özünü yitirmiş demektir ona göre. "Bir insan özgürlüğünden vazgeçtiği zaman insanlığının özünden, haklarından ve hatta insan olarak ödevinden vazgeçmiş olur." Böylesi bir toptan vazgeçme hiçbir şekilde telafi edilemez. Rousseau'ya göre kaba kuvvet hiçbir hak yaratmaz. Bu nedenle despotizm, kölelik, tiranlık ve bütün baskı biçimleri her türlü meşruiyetten yoksundurlar ve hiç kimse onlara itaat etmekle yükümlü değildir. Kısacası bir tarafa mutlak bir otorite, öte tarafa da sorgusuz sualsiz itaat etme yükümlülüğü veren bir sözleşme geçersiz ve anlamsızdır.

Rousseau, toplumsal barışı sağlama koşuluyla yurttaşların ya da bir halkın bütününe kendilerini bir despotun boyunduruğuna teslim edebileceğini savunan Hobbes ve Grotius gibi düşünürleri şiddetle eleştirir. Bir despotun boyunduruğu altındaki barışın tıpkı bir zindanda yaşamaya benzediğini belirten Rousseau, açık bir dille şunu belirtir: "Bir insanın insanlığından

karşılıksız olarak vazgeçeceğini söylemek saçma ve anlamsızdır. Böylesi bir teslimiyet gayri meşru olduğu gibi hükümsüzdür de, çünkü böyle bir şey yapan kişinin aklı başında değil demektir. Bir halkın bütününe böyle davranabileceğini söylemek söz konusu halkın bütünüyle budala olduğunu kabul etmek demektir. Ancak budalalık hak yaratmaz." Özgürlüğün ve özgürlüğün zorunlu önkoşulu olan eşitliğin tersine mülkiyet, Rousseau'ya göre bir değer değildir. Rousseau mülkiyet kavramını sahip olunan mal mülk anlamında kullanır ve mülkiyetçi bireyci Locke'un tersine özgürlükten kesin olarak ayrı bir kategori olarak ele alır. Mülkiyet kategorisinden büsbütün vazgeçmese de, Rousseau'nun felsefesinde mülkiyet bir ideal ya da amaç olmaktan çıkar. Aksine Rousseau mülkiyeti insanların çoğunluğunu sefalet ve acıya mahkum eden bir zulüm ve eşitsizlik kaynağı olarak görür.

Rousseau gerçekten de "yoksulların ayağına yeni prangalar vuran, zenginlere ise yeni yetkiler veren; doğal özgürlüğü bir daha geri dönülmez biçimde yok edip mülkiyet ve eşitsizlik hukukunu ebedileştiren, kurnazlıkla gerçekleştirilmiş bir gaspı değişmez bir hakka dönüştüren ve birkaç hırslı bireyin yararı uğruna bütün insanlığı sürekli çalışma, kölelik ve sefaletle mahkum eden toplumun ve hukukun" kararlı eleştirmenidir. Rousseau'ya göre kamu yararı farklı bireysel ya da sınıfsal çıkarların çatışmasından değil, toplumu oluşturan bütün bireylerin ortak çıkarlarından kaynaklanır. "Toplumun bir arada tutan bağ o toplumu oluşturan bütün üyelerin hissettiği çıkar ortaklığıdır. Böylesi bir ortaklık olmadan hiçbir toplum ayakta duramaz. Dolayısıyla da toplum sadece bu ortak çıkar temeli üzerinde yönetilmelidir." Bu ortak çıkar yurttaşların eşitliğidir; toplumsal yaşam ve siyasal düzen bu eşitlik ilkesine dayanmalıdır. Rousseau'da toplum ile devlet, sivil toplum ile siyasal toplum, uyruk ile egemen ikiliği aşılmıştır. Rousseau'da terimin genel anlamında devlet, bir başka deyişle, toplumdaki ayrı ve toplumun üzerinde bir siyasal iktidar yoktur. Toplumun kendisi egemendir, en yüksek otoritedir. Toplum kendi kendini yöneten bir varlıktır. Egemenlik halktan devlete ve devlet yöneticilerine koşulsuz olarak veya koşullu olarak devredilmez. Hükümetin kurulması halk ile halkın dışında bir egemen arasında bağitlanan bir sözleşmeye dayanmaz, "Devletle sadece bir tek sözleşme vardır, o da egemen halkı meydana getiren ilk kuruluş sözleşmesidir." Bu nedenle, "egemenin kendine bir üst atayabileceğini iddia etmek saçma ve çelişik olur.

Demek ki bir hükümet kurmanın toplum ile toplumun seçebileceği yöneticiler veya yüksek görevliler arasında bağitlanan bir sözleşme, hangi

hükümlere göre yöneticilerin buyruk vereceğini ve yurttaşların bu buyruklara itaat edeceğini belirleyen bir sözleşme olduğunu iddia edenler düpedüz yanılıyorlar. Nerede bir efendi varsa orada özgürlük yoktur. Siyasal varlık ya da toplum ile hükümet arasındaki ilişki tek taraflı, tek yönlü bir ilişkidir; bir başka deyişle "kendilerine emanet edilen yürütme erkini kullananların halkın efendileri değil memurlarıdır; halk islediği zaman onları görevle getirir ve görevden alır; onlar sözleşme yapmak durumunda değil boyun eğmek durumundadırlar, devletin verdiği görevleri üstlendiklerinde sadece yurttaş olarak üzerlerine düşen ödevi yerine getirmektedirler ve asla herhangi bir koşul öne sürme hakları yoktur.

Rousseau'nun toplum sözleşmesine getirdiği açıklama benzersizdir ve siyasal düşünce tarihinde çığır açan devrimci bir adım göstergesidir. Bu açıklama demokrasi teorisini sağlam bir temele kavuşturdu. "Rousseau'nun getirdiği açıklamada yeni olan yön, genel sözleşmeyi bağitlayan halkın, kurdukları toplumun bütün gelişimi boyunca egemenliği elinde tutması ve aslında, kendi kendini yönetmek zorunda olmasıydı. ... Rousseau demokratik egemenlik tezini, okuma yazma bilmeyenlerin bile daha ilk duyuşturma kavrayabileceği kadar açık ve duru biçimde ortaya koydu.

Ali Şemsi BALOŞ

ATEŞİ ÇALAN TITAN

PROMETHEUS

Yunan mitolojisine göre; çok önceleri Tanrı Titanlar (Devler) egemenmiş dünyamıza. Daha sonra Zeus ve diğer tanrılar, Titanlarla savaşmış onları dünyadan kovmuşlar. Ancak bu savaştan önce iki Titan, Klymené ve Iapetos evlenmiş ve hepsi çok güçlü, zeki, özgürlük tutkunu dört çocuk sahibi olmuşlar. Bu dört genç Titan, Zeus'u kesinlikle tanrı ve reis olarak kabul etmiyormuş. Zeus, bunlardan Atlas'ı dünyayı omuzlarında taşımaya mahkum etmiş. (Dünya haritalarını içeren kitaplara bu yüzden Atlas diyoruz). Diğer kardeş Menoitios'u da yeraltına göndermiş. Üçüncü kardeş Epimetheus'u; sandığını açıp dünyaya felaket salan meraklı tanrıça Pandora ile evlendirmiş. Dördüncüsü yiğit Prometheus imiş. Ancak o, akıllı davranarak Zeus'un gözüne girmeyi başaran Olympos'taki ölümsüzlerin arasına alınmış. Aslında bu onun Zeus'tan atalarının öcünü alabilmek için kurnaz bir planıymış.

Olympos Tanrıları kuvvetli ve kudretlidir; Prometheus ise akıllı, yaratıcı ve zekidir. O, her şeyden önce insan dostu olarak Zeus'un karşısındadır. Efsaneye göre Zeus, itaat etmediği için Prometheus'a çok kızıp, onun balçıktan var ettiği ve sevip değer verdiği insanları cezalandırır. Önce insanlar

kolayca bulamışın diye bütün besinleri toprağa gömdürür. Sonra en önemli silah olan "Bilgi Ateşini" de onlardan saklar. Çünkü insanların, kendine karşı ayaklanmalarından ödü kopuyor

dur. Ama tahmin edemediği bir şey olmuş ve Prometheus, ağır bir suç olduğunu bile bile, bu bilgi ateşini insanlara götürmeye karar vermiştir. Böylece insanlar gerçekleri görüp, zalim Zeus'a baş kaldıracaklardır. Bir sabah erkenden, ateşe çok benzeyen "narteks" çiçeğini yanına alıp, yola çıkar. Tanrıların yaşadığı İda dağındaki ateşe ulaşır. Nöbetçiler uykudadır. Hemen gizlice

bilgi ateşini alıp, yokluğu fark edilmesin diye yerine narteks çiçeğini koyar ve bilgi ateşini götürüp insanlara ulaştırır. Artık bu ateşi söndürmeden korumak insanların görevidir. Prometheus, böylece Zeus'tan da intikamını almıştır.

Zeus bunları öğrenince çıldırır ve Prometheus'a korkunç bir ceza verir. Onu Kafkas Dağları'nda büyük bir kayaya zincirletir. Her gün bir kartal gönderir, Prometheus'un karaciğerini yedirir. Gece olunca karaciğeri yeniden oluşturur ve yenilenen karaciğeri de, tekrar kartalın ertesi günkü yemeği olur. Bu bitmeyen bir işkencedir. Pro-

metheus, umudunu hiç yitirmeden buna dayanır. Ama 30 yıl sonra bir gün Herakles (Herkül) çıkagelip Prometheus'u kurtarır. Mitolojideki her olayın, yaşadığımız zamanda bir karşılığı vardır. Bu olayın çağımızdaki karşılığı; insanlığın özgürlük için, umudunu yitirmeden, sonuna kadar mücadele etmesi gerektiğidir.

Prometheus'un insana, çok önemli bir güç olan "bilgi ateşi"ni vermesi; insanın kendi yaratıcı gücünü fark ederek özgürlüğünü kazanması ve uygar bir dünya kurması demektir.

AÇIK KAPI

Rehberlik Servisimiz

Ayça ERGİL

Ayşegül ELÜSTÜ ile röportaj

-İnsan hakları denince aklınıza ne gelir?

Bir toplumda huzurlu ve adil bir şekilde yaşamın temelidir insan hakları. Herkesin haklarının başkalarının haklarında gizli olduğunun bilincinde olunmasıdır. Bir toplumun medeni olması ya da olmamasıdır. İnsan haklarının olmadığı bir toplumda medenilikten bahsedilemez. Zenginlik, bilim vs. olabilir. Belki sanat bile olabilir. Ama mutluluk asla olamaz. Güçlü insanlarda bulunabilir böyle toplumlarda ancak eninde sonunda, insan haklarının olmadığı bir toplumda o güçlü insanlarda bu eksiklikle acı bir biçimde karşılaşılır. İnsanlığı tarih boyunca bunu hep göz ardı etmiştir bir şekilde. Yetersiz kalmıştır. Tüm bilge insanlar, Peygamberler insan haklarını vurgulamışlardır. Ancak insanlar sadece işlerine gelen hakları kabul etmişlerdir.

-Okul arkadaşlarımızın farkına varmadan ihlal ettiği haklar var mıdır?

Elbette var. Derste çok konuşan, dersin işlenmesine engel olan bir öğrenci arkadaşlarının eğitim hakkını ihlal eder. Kantinde sıraya girmeyip arkadaşlarının önüne geçen bir öğrencide arkadaşlarının hakkını ihlal eder. Şaka yapmak amacıyla bile olsa arkadaşının gizlice fotoğrafını çekmekte bir hak ihlalidir. Hiç kimsenin özeline izinsiz dahil olamayız. Ya da arkadaşı derse kalktığı anda, fikirlerini paylaştığında iyi ya da kötü engel oluyor, müdahale ediyorsak da hak ihlali yapıyoruzdur. Aslında bunu en iyi özetleyen cümle sanırım şu : ' Kendine yapılmasını istemediğini başkasına yapma.'

-İnsan haklarını en iyi temsil eden toplum nasıl olmalıdır sizce?

İnsanlar kendilerini kim olurlarsa olsunlar, kaç yaşında olurlarsa olsunlar, cinsiyetleri ne olursa olsun kendilerini mutlu, huzurlu, özgür ve güven içerisinde hissediyorlarsa; cinayet şüphelisi bile olsa haklarının ihlal edilmeyeceğinden, adil yargılanacağından eminse gelecekteki ile ilgili kaygı duymuyorlarsa orada bence insan hakları vardır diyebiliriz. Çünkü insan haklarının olmadığı bir toplumda böyle hoş bir ortam oluşamaz.

- 3 Aralık Engelliler Günü hakkındaki fikirlerinizi paylaşır mısınız?

Çok önemli bir gün. Çünkü eğer ailemizde ya da yakın çevremizde engelli birey yoksa maalesef unutabiliyoruz. Oysa ülkemizin bu konuda atması gereken önemli adımlar var. En önemlisi zihinlerimizde bazı farkındalıkların oluşması gerekiyor. Bir günde böyle bir farkındalığın oluşması zor ve yetersiz. Ancak çok anlamlıdır.

- Toplumumuz engelliler ile ilgili yeterince duyarlı mıdır sizce?

Maalesef değil. Aslında bizim toplumumuz birçok konuda empatik bir toplum. Ancak bence asıl sorun bilgi eksikliğimiz. Engelli bireyleri yeterince tanımıyor, anlamıyoruz. Eğer yakınımızda engelli bireyler yoksa ihtiyaçlarını ve yaşadıkları zorlukları bilmiyoruz. Bu nedenle iç içe olmamız çok önemli. Engelli olmak bir durumdur. Ve bir gün hepimizin ya da yakınlarımızın karşılaşılabileceği bir durumdur. Bir iş yaparken, bir bina inşa ederken, herhangi bir çalışmayı yaparken önce engelli bireylere göre düşünüp tasarlıyorsak çalışmalarımızı, sonra diğer gereksinimlere bakıyorsak ve artık bunu ekstra bir iyilik yapıyormuş gibi değil, çalışmalarımızın temeli olarak görebiliyorsak toplum olarak olmuşuzdur.

- Öğrenciler temel hakları hakkında yeterince bilinçli mi sizce?

Eskiye oranla daha bilinçli. Ancak yeterli değil maalesef. Ya da zaman zaman bilseler bile haklarına yeterince sahip çıkamıyorlar. Bazen de haklarına sahip çıkmaya çalışırken başkalarının haklarını ihlal ediyorlar. Haklarımıza sahip çıkmamızın en önemli noktası haklarımızı bilmek ve aynı haklara bizim sahip olduğumuz gibi herkesin sahip olduğunu bilmek. Hak, sinirle, bağıra çağıra, saygısızlık ederek savunulmaz. Sakın bir biçimde, olgun, bilinçli şekilde kendimizi ifade ederek, doğru mercilere başvurarak savunulur. Ve haklarımızı savunmanın en güzel yolu ve öğrenmenin en güzel yolu başkalarının haklarını savunmaktır. Hatta daha ileri taşarsak sadece insan değildir haklı olan tüm canlılardır. Ve bizim haklarımız başkalarının haklarında saklıdır. Unutmamalıyız. Bir şey daha eklemek istiyorum; Saygı ve adalet. Her şeyin temeli sevgidir derler. Ki gerçekten çok değerli. Ancak bence en büyük hak ihlallerini sevdiğimiz için yaparız. Bence hakların ve düzenin temelini sağlayan saygı ve adalettir. Eğer sayıyorsak kimsenin hakkını ihlal etmeyiz, edemeyiz, mümkün değildir.

Hoca Kafası !

İNSAN HAKLARI DEYİNCE AKLINIZA NE GELİYOR?

Deniz AYDOĞAN

Nebahat GÜDER:

Bence temel haklardan sonra en gerekli hak çalışan (işçi) haklarıdır. Birçok kişi aynı eğitimi almalarına ve aynı işi yapmalarına rağmen farklı haklara sahipler. Bu durum sadece özel sektörde değil, devletin birçok kurumunda da görülmekte. Çalışma ortamında adaletin sağlanması, çalışanların motivasyonunu ve verimliliğini artırır. Böylece daha mutlu bireyler daha mutlu toplumları oluşturur.

Belgin ŞİMSEK:

Benim için ilk sırada çocuk hakları geliyor. Çocuğun gerek bedensel gerek zihinsel bakımdan tam erginliğe ulaşmamış olması nedeniyle özel güvence ve koruma gereksinimi bulunmaktadır. Ebeveynlerinin durumu ne olursa olsun her çocuk kaliteli bir eğitimden ve yine kaliteli sağlık hizmetlerinden faydalanabilmelidir. Devlet bununla yükümlü olmalıdır.

Sevda ÖZTÜRK:

Biraz esprili yaklaşmak istersek kendim olabilir hakkı isterdim. Ama olaya daha ciddi yaklaşmak gerekirse seçme seçilme hakkımdan vazgeçmem sanırım.

Murat TAŞ:

Sorunuzu cevaplandırmadan önce, hak kavramının direk demokrasiyle ilgili olduğunu ve demokratik bir toplumda, yasa üreten, yürüten ve yargılayan mekanizmaların, demokratik dinamikler ile hareket ettiği süreçte, tüm alanların eşit oranda etkileneceğini ifade etmek istiyorum.

Temel dinamiği demokrasi ve insan hakları olan " temel hak ve özgürlükler " bir toplumda, diğer haklar da otomatik olarak sağlanacaktır. İnsan haklarına saygılı bir toplumda, hayvan hakkı ihlali görmek pek mümkün değildir. Vatandaşına temel hakları sağlayan bir devlette, işçi ölümlerini görmek sıradışı olacaktır. Yine aynı şekilde çocuk hakkı, kadın hakkı vs gibi alanlarda da hak kavramının birbirine bağlı olduğu gerçeği unutulmamalıdır.

Bizde " kadın hakları çok iyi ancak çocuk haklarında biraz sıkıntı var " diyen bir devlet göremezsiniz. Çünkü kadın erkek problemlerini en aza indirmiş bir toplumda çocuk hakları da vardır.

Sonuç olarak, insan onuru, insana saygı bir bütündür. Tüm alanları etkiler. İşçi ölümleri, kadın cinayetleri, çocuk istismarı ve hayvan hakları istismarı yapılan coğrafyaları incelediğinizde, sonuç olarak bir alanın eksik olduğunda diğer alanları da etkilediğini göreceksiniz.

Elif İnci:

En önemlisi temiz bir çevrede yaşama hakkıdır. Gelecek nesillere doğamızı ve yaşamın güzelliğini bırakmak açısından önemli bir haktır. Fazla tüketim ve israfi, ekolojik bozulmayı ve çevre kirliliğini engelleyen -ya da çalışan- bu hak olmasaydı şu an bizim kuşağımız bile temiz bırakacağı bir çevre bulamayabilirdi.

ÖĞRENCİLERİMİZE DE SORDUK ;

Ceren Doğanay 9/F:

Fakirin de zenginin de, patronun da işçinin de yasalar önünde eşit ve özgür olması.

Ece Gonca Yaşar 11AMP/C:

Bizim devrimizde tüm ülkelerin vatandaşlarının ihtiyaç duyduğu, ama yok olmuş haklar. Eğer insanların hakları olsaydı dünyada bu kadar kaosun olacağını düşünmüyorum.

Berkcan Cengiz 12AMP/E:

Basitleştirip insanların temel hakları üzerinden konuşursak, insan haklarının tümünün ne kadar önemli olduğunu görebiliriz. Barınma, yaşama, oy verme hakkı gibi haklar olmasaydı insan insan değil, köle olurdu. Bunlar olmasa yaşamını bile sürdüremez. İnsan hakları tek kelime olsa benim için özgürlük olurdu.

10.sınıflarımızdan ismini vermek istemeyen bir arkadaşımız:

Benim için temel haklardan sonra en önemli hak düşünceyi ifade etme özgürlüğü hakkıdır. Bir insan kızmışsa, katılmıyorsa, istemiyorsa, istiyorsa, seviyorsa bunu ifade etmelidir, ne olursa olsun.

Berk Uluslu 9/D:

Bence toplumun ve bireyin sağlığını koruyabilmek için oluşturulmuş kurallar bütünüdür. Ben dünyada insan hakları kavramı olmasaydı köleliğin, kıtlığın hiç bitmeyeceğini düşünüyorum, bizi kendimizden koruyan, düzen oluşturan haklar bunlar.

Miray Nevrez 9/A:

İnsan hakları; insanın kendisine bir yol çizmesini sağlayan araçtır. Herkesin kendi yaşam tarzını oluşturabilmesi için vardır.

SATIN ALMA SAHİPLEN

Serra ÇINAR

Okulumuzun yabancı dil kulübüyle beraber yaptığımız Kadıköy Hayvan Barınağı ziyaretimizde görmüş olduğumuzu aktaracağım sizlere bu yazıda. Servisten indiğimiz an iki dünya tatlısı köpek üzerimize atladı, sevgiden deliye döndüler, bize kapıya kadar eşlik ettiler. Kalabalığı görünce kuyruk sallamaktan mayhoş hale düşen bir sürü köpek "hoşgeldiniz" cıgıllarını havlayıp koşuşturarak bize gösterdiler. Biz de onlar kadar sevinip doyusuna oynadık. Küçük bir alanın içindeki en geniş yer burasıydı ve sağlıklı, evin çocuğu olmaya hazır dünya tatlısı tüm köpekler buradaydı. Biz onlarla oynarken gönüllüler alanın içinde ve dışında birbirleriyle sohbet ederek, bir sürü köpeği gezdirdiler. Alandaki tüm köpekleri sevip gönüllülerle sohbet ettikten sonra görevli bizi karantina bölgesine götürdü, telleri geçemiyordunuz, fotoğraf çekemiyordunuz. Karantınada olma sebepleri ısırma, saldırganlık gibi sebeplerden idi. Bunlar hayvanların doğasında olan şeyler fakat Türkiye'deki kuduz salgınından sonra tekrar nüksetmemesi için belirtileri gösteren hayvanlar ve nicesi burada biraz kalıyor, eğitim ve sağlık kontrolünden geçildikten, aşılarını aldıktan sonra onlar da geniş alandaki arkadaşlarıyla beraber evin çocuğu olmayı bekliyorlar. Gerçekten hasta olan köpeklerin kaldığı barınağa giremedik, yolunuz düşerse sizin de girmenizi önermiyorum çünkü dışarıdan görüldüğü kadarıyla, hallerini görürseniz psikolojiniz kaldırmayabiliyor. Onları sokaklar ve bizler bu hale düşürüyoruz. Arabayla çarptığımızda önemsemeyip gidiyoruz, soğukta, aç bırakıyoruz, yanlış besliyoruz ama öyle güzel canlılar ki onlar, arabayla patisinin üstünden geçen irka üç bacacıyla koşup kendini sevdiiren pitbullgillerden oldu. Evet o çok tehlikeli diye gördüğümüz ırk. Gönüllülerden edinmiş olduğum bilgilere göre pamuk gibi olması da tehlikesi de eğitime bağlı. Mantıken bakıldığında hayvanların da insanların da içinde öldürme ve kendini savunma içgüdüleri vardır. Karakterlerimizi eğitimimiz belirler, hayvanlara eğitimi verenleri suçlamak yerine öyle yetiştirilen canlılara etiket takamayız. Günlük yaşantımızda bizi rahatsız eden ve kırmızı bölgemize giren insanlara karşı kendimizi savunmak için bazen şiddete başvurmadığımızı kimse söyleyemez, aynı şekilde gidip dünyanın en zararsız hayvanının kafasına birden dokunup, canını yakağınız şekilde severseniz veya sizde tehlike sezerse, kendini savunması kadar doğal bir şey yoktur. Bu tehlike değil mekanizmadır. Pitbullların tek farkı, sizde tehlike sezerse ve elinizi kapmışsa, bir daha bırakması imkansızdır çünkü çenesi çok güçlüdür. Bir nevi elinizi ağzına kilitler ve uzvunuzu kaybedebilirsiniz. Saf bir duyguyla gerçekten sevmek isterseniz eğer, elinizi yumruk yapıp yavaşça koklatın, eğer sevmek istemiyorsa kafasını geri çeker, burada sizin kendinizi geri çekmeniz gerekir. İstemediğimizi söylediğimiz halde inatlaşan insanlara verdiğimiz dersler, hayvanlarda ısırmayla paraleldir. Enerji geçişkindir, sizin ruh halinizi ve niyetinizi tehlikeli gören köpekler de olur saf anlayanlar da, bir gün size havlayan köpek ertesi gün size

kendini sevdirebilir. Eğer sizi kokladıktan sonra kafasını elinize bastırırsa, yaklaşırsa "Beni sev!" demek olur. Siz de gönül rahatlığı ile onu severken, baskın olanın o olduğunu hissettirmelisiniz. Bir hayvanı sevmenin, tamamen onu sevmenize ne kadar izin verdiği ile ilgili olduğunu hatırlamamızı önemli. Çok fazla hareket etmeyin, hareketleri nesnelere hoşlanmazlar çünkü takip edemedikleri zaman tehlike olarak algılayabilirler. İzin verdiği bölgeleri sevin, "Teşekkürler, ama sıkıldım" tabirleriyle dönüp giderlerse kararına saygı gösterin. Sahiplendirme konusunda ise gönüllülerimiz bir hayli dikkatli. Oldu ki evde şen şakrak, çocuğun ve ailenin olacak bir canlı istedin, bu isteğinle kalmamalı. Öncelikli reşit olmalı, sorumluluk almayı bilmelisin. Ev kontrolüne açık olmalısın, sen ailene şirin üye Golden Retriever isteyebilirsin fakat bu çocuklar çok tüylüdür, oyuncudur, habire dışarı çıkmayı isterler. Bahçen var mı, evin büyük mü bunlar önemlidir. Çünkü insanlık olarak fark etmemiz gereken nokta, onlar da canlıdır ve yaşadıklarını belli ederler. Bir diğer nokta sana kefil olacak "X kişisi kadar bir canlının sorumluluğunu alabilecek biri yok, bu miniciği çok mutlu eder." diyebilecek birini bulman gerekiyor. Kısacası gönüllülerimiz diyor ki, satın almayın, sahiplenin, çocuğunuzu büyütür gibi büyütün ve mutlu edin. Gönüllülerin deneyimlerinden yola çıkmışken, onlar hakkında da bilgi verelim. Çoğu üniversite öğrencisiydi, hayatlarında hem bir şeyler yapmaya çalışıp, hem de dostlarına vakit ayırıyorlardı. Zor olup olmadığını sorduğumuzda gönüllülük için her zaman boş vakit bulunabileceğini söylediler. Reşit olan herkes gidip gönüllü olarak yardımcı olabiliyor. Belli şeyler öğrendikten sonra, dostlarımızı gezdirebiliyor, gelen hayvanseverlere bilgi verebiliyorsunuz ve sahiplenmek isteyenleri denetleyebilirsiniz. Sadece altı köpek bakıcısı vardı ama gönüllüler sayesinde hiç zora düşmediklerini gördük. Soğuk kış gününde içimizi ısıtan, biraz hüznendiren ve bol tüylü geçirdiğimiz bir gün oldu. Unutmayın, bizim hayvanlardan tek farkımız dilimizdir. Aynı dili konuşmuyoruz ve onları anlamıyoruz diye, kendimizi büyük görüp onları üzmemelisiniz. Aç bırakmayalım, sevmek için rahatsız etmeyelim, sosyal medyada şirin bir şeylerin fotoğrafını istedik diye model etmeyelim, en önemlisi, satın almayalım, sahiplenmeyelim de, evleri olalım onların, sığınakları, sıcak kucakları olalım.

Muratcan DİNLER

Aralık ayında Yabancı Diller Kulübünün ve Felsefe ve Düşünce Kulübünün birlikte düzenlediği gezi ile Kadıköy Hayvan Barınağı'nı ziyarette bulduk. Bu dünyayı birlikte paylaştığımız dostlarımıza olan sevgimizi pekiştirmek için gezimizin amacı. Gündelik hayatımızda hayvan dostlarımızı her yerde görüyoruz. Okula giderken, sokakta yürürken, eve dönerken... Peki ne durumda oldukları ne kadar umurumuzda oluyor? İşte görmediklerimizi görmek için bu gezi. Oysa ki gördüklerimize bir empati duygumuz yoksa görmediklerimize ne faydamız olur ki. Ziyaretimiz anlamlıydı. Sevgi, saygı ve empati kazandırmıştı dostlarımıza karşı. Bazı şeyleri öğrenmemize de vesile oldu. Sevgi için iki canlının birbiriyle konuşmasına gerek yoktu mesela. Zaten "Sevgi anlaşmak değildir, nedensizce sevilir. Bazen küçük bir an için ömür bile verilir." şarkı sözleri dediklerimizi kanıtlar nitelikte değil midir?

Soyut olan sevgi için kelimeler kifayetsiz kalır. Hayvan sevgisi doğaya aidiyet duygumuzu güçlendirir. Hayvanları sevmeyen insan kendini sevmeyi, kendini kabul edemeyi ne kadar sevgiye inansa da fayda etmez! Sevgi yaşamak ve yaşatmaktır. Sevgisizlik, nefret ve kin; insanı yakar, yıkar, kül eder. Hayvanlara çıkarı için ya da zevki uğruna zarar veren insanları gördükçe içimiz kan ağlıyor. Besi hayvanlarının dahi yetiştirilmesinin ve kesim işlerinin de bir etiği vardır. Tüm vicdani ve insani duyguları nasıl olurda bu kadar körelmiş olabilir insanlığın. Kısacası doğru bir insan olmak hayvan sevgisinden de geçer.

Gezdiğimiz hayvan barınağında bulunan yüzlerce hayvan ile günümüzü geçirdik. Her türlü psikolojik durumdan, sağlık durumuna kadar bu köpekleri değerlendirdik. Birçok köpek eve zevk uğruna alınıp sonra sokağa atıl-

mıştı. Kimisi biz yabancıardan kaçıyor ve güvenmiyordu bize. Çünkü eski sahipleri gibi bizim de onları alıp sokağa atacağımızdan dolayı korkuyorlardı. Kimisi ağlayıp uzaklaşırdı, kimisi de bize çok yakın davrandı. Ev ortamında büyüyen köpeklerin sokağa atılması ve bu köpeklerin sokağa adaptasyonu onlar için o kadar yıpratıcı ki enerjileri hemen bize geçti. Çünkü onlar da bir canlı bizim gibi. Nefes alıp bizimle aynı dünyayı paylaşıyorlar. Onlar da hasta oluyor, acıkıyor ve üşüyor. Ancak onların bizim ile iletişime geçecek dili olmadığı için bunları bize söyleyemiyorlar ama her hareketleri ile bunu bize belli ediyorlar. Dedikim gibi sevgi için paylaşılacak iki kelime olmasına gerek yok. Sakın hayvan diye hor görmeyin, kendinizden küçük görmeyin, aşağılayıp geçmeyin. Onlar çoğu zaman biz insanlardan daha saf duygulara sahiptirler. Hangi inançtan olursak olalım tüm inanç sistemleri onların saf duygularının üstünlüğünü kabul eder. Hayvandır yaşamı anlamlı kılan, insandır bu anlamı kavrayan!

Esra GÜLTEN

Ne için yaşıyoruz?

Nereye gidiyoruz?

Amacımız ne?

Yaşamayı seviyor muyuz?

İçinden en çok hoşuma giden soruyu almak istiyorum. "Yaşamayı seviyor muyuz?" Sevgili okurlar size sormak isterim, ufak bir olumsuzlukla hemen pes mi ediyoruz? Neden güçlü değiliz? Çok kafamı kurcalayan bir konu bu, neden pek çok güzel örnek varken kendimizden vazgeçiyoruz. Neden ne olursak olalım kendimizi sevmiyoruz? Neden bizleri yıkamayacak insanlar için hemen yıkıyoruz? Bakıyorum, halbu ki hiç birşey bizi yıkacak kadar güçlü değil. Borç, hastalık, adaletsizlik sistemi. Evet hepsi bizleri yoruyor, belki de diyoruz şona geldim. Ama neden çabalamak istemiyoruz? Bu yazıyı armağan etmek istediğim Neslican gibi neden olamıyoruz? Bu dünyada gördüğüm yaşamayı hak eden, en çok dünyayı ve güzellikleri hak eden insan gibi neden olamıyoruz? Biraz bahsetmek isterim ki; kanser ile mücadele etmesine rağmen etrafa çiçeklerini saçan koça yürekli bir kadını Neslican Tay. Kendi dünyadan gitti ama adı kaldı, çünkü o insanlara yaşamayı ve sevmeyi öğretti. Yaşamı sevmeyi öğretti. Ne olursan, nasıl olursan ol yaşamının değerli olduğunu gösterdi. Kanser; can alıcı bir hastalık, can almadığı her dakika öldüren bir hastalık, psikoloji bozucu, insanı içten içe çürüten bir lanet. Bu hastalığa sahip bir sürü insan var, belki de en yakınlarımızda da olabilir. Ama kimde görürsem yaşamayı seviyor, o kadar derde rağmen bir şeyler yapmak istiyor. Çabalamak istiyor, çünkü içlerinde yaşama sevinci var ve bizler onlar kadar zor durumda olmamamıza rağmen vazgeçiyoruz. Hepimiz kabul edelim Neslican Tay vefat etmeden önce bıraktığı güzel anılarla hafızamızda kaldı. "Ben bu kadar yaşamak isterken, küçük aptal hücrelerin hayatımı elimden almasına izin vermem." demişti, şimdi sizlere sorarım; Bu kadar yaşamak isterken küçük aptal, düşüncelerin, insanların bizim hayatımızı, sevinçlerimizi elimizden almasına hakları var mı? Tabii ki yok! Hadi o zaman katıl bize, kocaman bir aile olalım. Yaşamı seven, yaşamayı bilen. Her darbeye daha da güçlenen bir aile. Ne kadar kusursuz, ne kadar özgür olur. Altı

aylık sürelerle her darbesinde dimdik duran bu kadın gibi; "Daha aşık olmadım, başka ülkeye gitmedim, dünyayı gezmedim." Diye düşünelim, daha yapacak bir çok şeyimiz var. Sevindireceğimiz, sevineceğimiz, seveceğimiz bir sürü insan, olay, ülke, şehir, anı var hep birlikte dünyaya bırakacağımız anlar var. Özgürlük var, yaşama özgürlüğü, hak hukuk özgürlüğü, savunup inat edeceğimiz bir sürü konu var. Katılacağımız bir çok münazara, ipleri ele alacağımız bir hayat var. Daha ne duruyorsun, yaşamayı sevsene, Neslican Tay'ı örnek alsana kendine. Hayat sana zaten en güzel örneğini vermiş ne bu bitmişlik hissi. Kalk ayağa, her zaman dimdik dur. Tabii ki yıkılacaksın ama Neslican gibi her yıkılmada daha özgür, daha güçlü bekle yaşamı. Ben yaşamı seviyorum, çevremdeki insanları, Neslican gibi güzel örneğimi seviyorum. Ve peşinden ilerliyorum. Sen de katıl ailemize, çünkü sen bana yaşamı sevdirensin. Son olarak Neslican Tay başta olmak üzere bana ve benim gibilere böyle güzel şeyler bırakan güzel insanlar. Her zaman, her anımızda aklımızdasınız. Unutmadık unutmayacağız. Sevgilerle, umarım bir şeylerde katkı olmuştur. Lütfen farkına varın, sizler her halinizle güzel ve özelsiniz sevgili okurlar...

ROTARY'DE SANAT

Ceren KURT

Deniz BAYÇIFTÇI & Ceren KURT

Yeşim SINAR ile röportaj;

-Sanata nasıl yöneldiniz?

5 yaşındayken çok fazla resim yapıyordum. Annem babam çalıştığı için babam beni yanına alıyordu ve orda sürekli resim yapıyordum. En güzel resimleri mi de en çirkin resimleri mi de babam çerçeveletip asıyordu.

-İçinizdeki yeteneği nasıl keşfettiniz?

Sevdiğim için sanırım. Çok seviyordum. Hala da çok seviyorum. Sevmesem yapmam 33 senedir.

-Mesleğinize yönelmenizi desteklemeyen oldu mu?

Hayır. Herkes aksine çok destekçi oldu. Özellikle babam resim öğretmenini olmamı istedi.

-Neden resim?

Duyguların ifadesi olduğuna katılmıyorum. İşte mutluyun mutlu üzgünsen üzgün resim çizersin bunlarla ilgisi yok. İçten bir şey olduğuna inanıyorum. Resmin bir yaşam tarzı olması lazım benim için. Her yere çizebilmeliyim.

-Temel haklarımız olmasaydı nolurdu?

Sanatta her şeyi çizebilmeli insan. Yasak olmamalı. Kişi özgürce her şeyi çizebilmeli.

-Çalıştığınız yerlerle Rotary' nin kadrosunu kıyaslasanız ne derdiniz ?

Ben yere uyum sağlarım. Burası çok disiplinli bir okul. Sevdim. Ben çok memnunum.

-Neden maşa başı bir iş değilde sanat?

Ben yerimde oturamam. İlla bir şey yapmak zorundayım. Duvar boyuyorum, kartonpiyer yapıyorum yani sürekli bir şeylerle uğraşıyorum.

-Maddi doyum mu manevi bir doyum mu?

Hayatta ben peynir ekmek yiyim ama mutlu olayım. Bu yüzden bu mesleği seçtim. Benim yaptığım 1-2 tablo var, boyam var. Maddiyata pek önem vermiyorum.

Öğrencilerimizin Kaleminden Sanat

Deniz BAYÇIFTÇI:

Sanat; herkes için farklı şekilde ifade edilir, farklı şekilde anlam bulur. Sanat denince akla genel bir tanım gelmemelidir. Bir şiirde, bir ezgide herkes farklı şeyler bulur. Farklı şeyler bulmaktan kastım, herkes kendi yaşamışlıklarına, duygularına karşılık kendilerini ifade edecek bir yola başvurma ihtiyacı duyar. Kimi başkalarının içinini dökmesinden ortaya çıkan eserlerde kendine dair bir şeyler bulurken, kimi kendi eserini ortaya koyar ve bu eserler tabii ki herkeste farklı duygular uyandırır. Sanat sadece tiyatro, müzik, resim, dans gibi şeyler değildir. İnsanın kendini ifade etme biçimidir. İnsanın iç dünyasını dışa vurmasıdır. Sanatın doğuşu, ilkel insanların mağara duvarlarına kendilerini anlatmak için çizdikleri şekillere dayanır. Günümüzde genelde insanlar sanat denince eşsiz, aynı zamanda ilgi gören şeyler arıyor. Bunu farklı olmak için yapanlar bile var. Örneğin insanlar tarafından derin anlamlar içerdiği düşünülen bir tabloyu, bir şiiri aslında öyle bulmasa bile öyle buluyormuş gibi davrananlar... Oysa ki küçük fırça darbeleri vurulmuş bir kağıt parçası bile sanattır. Herkesin bir şeyden aynı anlamı çıkarması imkansızdır. Bu yüzden herkes kendisiyle en çok bağdaştığını benimsemelidir. Ortada güzel sanat, kötü sanat yoktur çünkü. Hepsi insanların o eser ile ilgili görüşlerinden ortaya çıkmış düşüncelerdir. Burada kültürden bahsetmiyorum, tabii ki herkes genel kültür için belli başlı şeyleri bilmelidir, araştırmalıdır, farklı insanların gözünden dünyaya bakmalıdır. Ama eğer bunu bir insan sevmese ve daha az tercih edilen şeylerde kendini bulursa, bu o insanın sanattan anlamadığı anlamına gelmez. Kimi insan için her sabah iş, okul yolunda kuşağında kulaklıkla müzik dinlerken hissettikleri sanattır, kimi insan için ise hafif hafif yağmur yağarken yürüyüşe çıktığında yağmurun teninde bıraktığı serinlik...

Ceren KURT:

Sanat, insanın manevi yönünün içinde yaşayıp geliştirdiği ortamı, akla dönük olarak aydınlatan, bir uğraşı alanı yaratmak için vardır. İnsanın, ufkunu ve düşüncelerini aniden değiştirebilecek en önemli etkidir. Daha önemlisi de sanat, insanın kendi benliğini tanıması için vardır. İnsan doğaya bakmış, doğanın güzelliğinden etkilenmiş ve kendine bir rol biçmiştir. Onun rolü, var olan sanata yenisini eklemek, kendi gücünü göstermektir. Bir başka deyişle sanat, iç dünyadaki çalkantının dış dünyaya sunulmasıdır. Bu yönüyle belki de her insan bir sanatçıdır. Bu eleştirel bir düşünce olsa da metafiziktir. Sanat imgeyle yaşar, sanat için bilgi gereklidir. Bir zeka işidir. İnsanın ruhuna hitap eder. Sanatın ortaya çıkış serüveni; sanat kendini ilk olarak Avrupa'da Yüksek Paleolitik Çağ'da (M.O 40.000-10.000) insanların ortaya çıkmasıyla gösterdi. Bu dönemden kalma mağara resimlerindeki motiflerde ve küçük heykellerde hayvan dünyası esin kaynağı olmuş ve çoğunlukla av yardımcı olması için büyü olarak kullanıldığı tahmin ediliyordu. Sanat, insanlığın tarihi kadar eski bir kavramdır. Tarihsel süreç içerisinde her toplum kendine özgü sanat yapıtları oluşturmuştur. Felsefi açıdan bakarsak eğer; sanatçının, yapıtında ruhunu yaşattığıdır. Bu yaratıcı ruh, heykelde ve mimaride maddeye çok bağımlı iken, resimde maddeye tamamen hakimdir. Edebiyatta ve müzikte ise maddeden adeta kurtulmuş bir haldedir. Sanat, tekdüze yaşantının köreltiği dünyayı, farklı açılarla yeniden görmemizi sağlar. Sanatın içinde bilim de vardır. Sanat diye bir şey yoktur aslında. Yalnızca sanatçılar vardır. Bir zamanlar insanlar renkli topraklar kullanarak mağaraların duvarlarına kabaca bizon resimleri çiziyorlarken bugün bazıları, boya satın alıp duvarları ya da tahta perdeleri resimliyor ve daha başka birçok yapıt üretiyorlar. Gerçek sanatın ortaya çıkış nedeni, sanatın biriken duygularını dile getirmek için duyduğu içsel gereksinimdir. **Kısaca sanat her şeydir.**

ENGELLİLER HAFTASI VE ENGELLİLER GÜNÜ

Sidar MERİÇ

Öncelikle bu hafta ne zaman kutlanıyor?

Birleşmiş Milletler 1992 yılında aldığı bir kararla 3 Aralık tarihini Uluslararası Engelliler Günü olarak kutlanmasına karar vermiş ve bu gün her yıl çeşitli etkinlikler ile üye ülkeler tarafından kutlanmaktadır. Buna ek olarak Birleşmiş Milletlere üye 156 devletin aldığı kararla 10-16 Mayıs arası Engelliler haftası olarak kutlanır. Bu hafta kutlanmalı çünkü bilmeyiz ki bizim gibi olan fakat bir engeli var diye görmezden gelinen insanların haftası.. Dünya üzerinde çeşitli nedenlerle engelli doğmuş ya da sonradan engelli duruma gelmiş 1 milyardan fazla kişi olduğu bilinmiyor. Engelliler Haftası etkinlikleriyle amaç mevcut duruma dikkatlerin çekilmesi ve farkındalık yaratmak olarak ifade ediliyor. Engelliler de herkes kadar toplumun yararlandığı tüm olanaklardan bağımsızca yararlanabilmektedir. Bu özel günde engelleri kaldırın. Bu haftanın kutlanmasının bir amacı engelli insanların bizim sahip olduğumuz haklara sahip olması için.. Umarım Bu yazıyı okuyarak ihtimalinizi düşünerek okumanızı sağlayabilirim Engelli bir birey olmak sorunlar oluştursa da, en büyük sorun engelliye engel olma sorunudur. Eğer ki önünde herhangi bir engel oluşturulmaz toplum tarafın-

dan dışlanmazsa eğitim görme hakkı sağlanırsa ve bir çok bizim sahip olduğumuz haklar sağlanırsa bu haklar onların hayali olmak yerine gerçeği olur. Hayal olmaması için öncelik verilmeli, empati kurulmalı, onların özürülü değil sadece bir tür engelinin var olduğunu bilmeliyiz. Onların özgürce yaşayacağı alanlara ve düzenlemelere yol verelim. Asıl engel celettir. Engelliye acıyarak değil; hayranlıkla bakmalıyız. Çünkü bizim onun gibi engellimiz olmamasına karşın daha engelli gibi davranıyoruz. Engelli insanlara saygı, insanlığa saygıdır. Engellilere saygı göstermez ve onları küçük görürsen yarın sen de aynı duruma düşünce saygı ve sevgi bekleyemezsin. Biz nasıl olsa engelli değilim düşüncesiyle değil. Bende olabilirdim yada hala olabilme ihtimalim var düşüncesiyle yaklaşılmalıdır. Yapacaklarımız sınırlı olabilir, ama ufkum çok geniştir. Diyebilen bir engeli insanın aslında bizden daha üstün olduğunu kavrayabiliriz. Örneğin otizmli bir bireyin yapabileceklerini biliyor muyuz? Yalan söyleyemediğini yada insanlara zarar vermediğini ama biz engelimiz olmanın rağmen rahatlıkla yalan söyleyebiliyor yada insanlara zarar veriyoruz aslında asıl engeli olan kim..

Bu yüzden engelli insanların yalnızca bir gün değil her zaman yanınızdayız.

ÖZGÜRCE VE HAKLARIMIZLA YAŞAMAK

Efe Uygur BATUHAN

İnsan hakları, ilk baştan itibaren insanlara verilmesi gereken bir eşitlik durumudur. Peki hiç merak ettiniz mi bu haklar nerede nasıl ve ne zaman ortaya çıktı? Öncelikle siz bu bilgiler "ne işimize yarayacak?" diye düşünüyor olabilirsiniz. Bu konuyu şu şekilde açıklayabilirim Atatürk'ün söylediği gibi "Geçmişini bilmeyen geleceğine yön veremez". Bu sözün bu konuyla alakası ne var diye düşünüyor olabilirsiniz bunu şu şekilde açıklayacağım. Maalesef şu anki toplumumuz hiçbir şeye sahip çıkmayan tüketici bir toplum. İleride bu insanların hakları elinden alınsa sahip çıkmaz çünkü ne zorluklar ile nasıl alındı bilmiyor. Bu sebep ile insan hakları tarihçesini belgeler ile anlatacağım, Çünkü "Tarih yazmak tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir hal alır" Mustafa Kemal Atatürk.

İnsan haklarından bahsediyorsak bu konudan önce köleliğin kaldırılmasına değinmek istiyorum. ABD'de kölelik tam olarak 19 Haziran 1862'de kaldırıldı peki ABD'de kölelik nasıl ortaya çıktı? Avrupalı işgücülerin Amerika kıtasını ele geçirmesi ile iş gücü ihtiyacı oluştu. Avrupa'dan yoğun göç almasına rağmen iş gücü yetersiz kaldı ve maalesef Amerika kıtasında yaşayan insanlar o toprakların işlenmesi için her yöntemi deneyecekler idi. Maalesef bu yöntemlerden biri ve en popüler olanı ise Afrikalı yerli halkı köle olarak Amerika kıtasına getirmek idi. Bu sırada getirilen tabiri caiz ise "kölelere" her türlü işkence yapıldı. Ama insanlar bu konuya belli bir süre sonra sıcağın bakmayı kesti ve şöyle icraatlar yapıldı; Güneydeki kölelik sorunuyla öncelikle kuzey eyaletleri ilgilendi.

Amerika Kölelikle Mücadele Derneği gibi dernekler birçok kentte şubeler açarak örgütlendiler. Köleliğe karşı olanlara özellikle güneyde tepki duyuluyordu.

Georgia'da kölelik karşıtı düşünceleri savunmak ölümle cezalandırılacak bir suç sayıldı. Kuzeye gitmek isteyen kaçak köleler Yeraltı Demiryolu Örgütü'nün yardımıyla yolculuk ediyor, gündüzleri işe köleliğe karşı olan insanların evlerinde ya da ahırlarında saklanıyor ve bu zorlukların sonunda nihayetinde kölelik temelli bir şekilde kaldırıldı. Ama şanssız bir şekilde bu durum dünyada insanların özgürce ve haklarına sahip şekilde yaşamasına yetmedi. Bu işlerin sona ermesi için bütün dünyanın kabul edeceği bir belge yayınlanması gerekiyordu ve bu belge işte insan hakları bildirgesidir. Bu beyanname 10 Aralık 1948'de kabul edildi. Tamam bu bildirgede insanlara hakları tanındı peki bu insanların haklarının çiğnenmesi niye önlenmedi. Sadece Brezilya'da 2017-2018 yılları arasında 51 bin 589 cinayet işlendi ve bu da demek oluyor ki bu insanların en önemli olan hakkı ellerinden alındı yaşama hakkı. Sadece o insanlarda değil Türkiye'de bile hepimizin bildiği bazı olaylar var mesela Ozgecan Aslan olayı bilmiyor iseniz size şu şekilde özetleyeyim Ozgecan Aslan tecavüz girişimine direndiği için öldürüldü ve canice yakıldı. Hemen yani başımızda bu insanların hakları çiğnenirken sesiz kalmamalıyız yani demem şudur ki geçmişte yaşananlar geçip gitmedi biz onları hatırlamalı ve geleceğimize de onlara yansıtmalıyız ve haklarımızı ne olursa olsun korumamız lazım çünkü "**Bir yerdeki adaletsizlik, her yerdeki adalet tehdittir.**" Martin Luther.

Emine Elif ÇİÇEK & Muratcan DİNLER

KUANTUM FİZİĞİ

Kuantum fiziği atom altı parçacıklar ile ilgilidir. Ama daha da geniş bir kavramdır. Kısacası kuantum fiziği doğa felsefesinin bilim ile birleşmesidir.

Biz insanların Kuantum fiziğini anlaması zordur. Orneğin bir elmanın yere düşmesi herkesin anlayabileceği bir yasadır. Kuantum fiziği ise kolay anlayamayacağımız bir evrendir. Çünkü kuantum fiziğinde belirsizlik ilkesi vardır. Örneğin elma yere hiç düşmeyebilir, yere ışınlanabilir veya tam tersi yönde yukarıya doğru düşebilir. Kuantum fiziğinde, alışkın olduğumuz mantık kuralları geçerli değildir. Orada normal fizik dünyasının kanunları geçerli değildir. Kuantum fiziği: Madde ve ışığın atom ve atom altı seviyedeki davranışlarını inceleyen bilim dalıdır.

Normal atomu bilirsiniz merkezinde proton ve nötronlar ve çevresinde elektronlar vardır. Kuantum fiziğinde ise bunların dışında 300'den daha fazla atom altı parçacık vardır. Hatta bazılarının kütlesi 0'dır. Klasik fizikte o yokluk anlamına gelmektedir ama kuantum fiziğinde normaldir. Bu evrende her şey olabilir yada hiçbir şey olmayabilir, belki de hem olabilir hem olmayabilir.

Aslında kuantum için çağımızın felsefesi denilebilir. Evrendeki döngü bütün evrenden ve evrenin bütün parçacıklarından (kuant) etkilenir. Pasifikteki büyük bir fırtınanın sebebi Çin'deki bir kelebeğin yıllar önce kanat çırpması olabilir, şeklindeki biraz abartılı da olsa kuantum felsefesinin temeli böyle bir yaklaşıma dayanmaktadır. Kuantum fiziğinin buluşları bilim adamlarının arasında yaygın olan materyalizmin makamını sarsmıştır. Gödel teoremleri, belirsizlik ilkesi, kesikli konum-zaman ve enerji ile bunların ölçülebilirliklerindeki kesinsizlik, maddeci inanışın taraf-

tarlarında azalma meydana getirmiş olabilir. Yeni bilimin kavranmasındaki güçlükler, kavranamazlığın olduğu her konuda ki gibi, bir çok insanı spirüalizme yaklaştırmıştır. Fizik dünyasındaki tüm yazılı kanunları alt üst eden bilim dünyasını hayretler içinde bırakan kuantum fiziği, normal fiziğin tüm kanunlarını geçersiz olduğu bir dünyadır. Bilim insanlarının kuantum mekaniği bilgi birikimine katkıları o kadar yavaş yavaş ilerliyor ki çünkü biz insanların anlamakta zorluk çektiği farklı bir durum, dünya, mekanik olan kuantum mekaniği üzerine felsefeler yapılacak kadar derin bilimin konusu olmasından mütevellit. Buna rağmen bize kuantum biliminin son yüz yılda bize öğrettikleri üç bin yıl içerisinde ki öğrendiğimiz bilgilerden çok daha ötesindedir. Öncelikle buradan kendimize çıkaracağımız felsefi bir ders var. Asla hiçbir kalıba körü körüne bağlanmamamız gerektiğidir. Çünkü bazen öğreneceğimiz tek bir şey, bizim güvendiğimiz tüm normları bize sorgulatmaya yetebilir.

Burak ÇALIŞKANTÜRK

KANT VE İNSAN HAKLARI

İnsan haklarının temelinde "insan" görüşü yattığı için insan hakları üzerinde düşünürken önceliği insanın ne olduğu konusuna vermek gereklidir. Felsefe tarihi boyunca çeşitli filozoflar, düşünürler insanın ne olduğuna ilişkin, onun bir takım yanlarına dikkat çekerek açıklama işine girişmişlerdir. Modern felsefe ve onun başlatıcısı olarak kabul edilen Descartes'tan sonra insanın ikili yapısının nasıl olup da bir araya getirilebileceği problemi felsefe tarihine insanı temele alan bir yön vermiştir. Filozoflar, yani insanı temel problem olarak kabul eden ve dikkatle inceleyip ele alanlar, arasında çok azı insanı tüm yönleriyle ele almaya çalışmıştır. Bu filozoflar arasında ilk olarak "Kant, insanın ahlaki otonomisini ve özgürlük fenomenini ilk defa felsefi bakımdan inceleyerek açıklayan ve temellendiren filozoftur." Kant'ın insan anlayışı ve ebedi barış düşüncesinin hala güncelliğini koruyor olmasının altında, felsefede hiçbir düşüncenin yok olup eskimiyor oluşundan daha öte bir neden yatmaktadır. İnsanı bütün potansiyelleri ışığında ele alması ve felsefesinin temelinde hem bireyselliği hem de evrenselliği taşıyan akıl kavramını yerleştirmiş olması bu nedenin bir parçası olsa gerek. İnsan ancak, tür olarak ve hatta akıl sahibi canlılığın bir parçası olarak aklın ona sağladığı ideler ışığında iletişim kurabilir, "aydınlanmış" bireylerden bir toplum yaratabilir. İnsanlık tarihinin her döneminde yaşanan, insanın değerine gölge düşüren çeşitli olayların karşısındaki duyarsızlık ancak bu şekilde aşılabilir gibi görünür. İnsan olmanın, akla sahip olmayı içermesi belli bir türün, ırkın, kültürün üyesi olmaktan çok daha öte bir birlikteliği ifade ediyor. Bu birliktelik aklın, ona sahip olan bütün canlılığa ortak bir zemin oluşturmasına anlamına geliyor. Belki de, akıl dışında başka hiçbir kavram böylesine sağlam bir zemini yaratamazdı. Çünkü akla sahip her varlık istisnasız bir şekilde değiştirilemez ve devredilemez bir değere sahip olur. İnsan türün bir üyesi olarak, tarih bilinciyle, yani insanlık tarihinin geçirdiği tüm yıkıcı olayların farkında olduğu için, bunları ortadan kaldıracak olan eşitlik,

özgürlük, insan hakları gibi üzerinde mutabık olması gereken kavramların öneminin ve gerekliliğinin farkına varabilir. Ancak, önemli olan bu gerekliliğin nasıl temellendirildiği olduğu için, bu kavramların (özgürlük, eşitlik, insan hakları) neden olması gerektiğine ilişkin bundan çok daha güçlü, temelleri sağlam bir dayanak bulması gerektiği, insanlığın hala yaşamakta olduklarına bakıldığında, anlaşılmalıdır. Bu dayanağın Kant felsefesinin insana işaret ettiği "akıl kavramında bulunacağı iddiası dikkate değerdir. Akıl sahibi olarak insan, diğer her akıl sahibi canlıyla ortak bir zeminde, hem eşit hem de özgürce iletişim kurma olanağına sahip olur. Akıl, insana sadece bu ortak zeminin olanağını vermez; aynı zamanda ilkelerini, yasalarını da verir. Böylece başkalarıyla iletişiminde diğer her akıl sahibi varlık gibi özne olduğunun bilincinde olur.

1804 yılında 80 yaşında iken hayatını kaybetmiştir. Yaşamı boyunca yaptığı çalışmalar ile bir çok eser bırakmıştır. Yaptığı çalışmalar ile kendisinden sonrakilere bilgi kaynağı olmayı başarmıştır. Eserlerinin yanında, günümüzde kendisinden bahsedilmeyi başaran bir çok özlü sözleri de bulunmaktadır.

*Böcek olmayı kabul edenler, ayaklar altında kalıp ezilmekten yakınmamalıdır.

*Bilgi, deneyle başlar ama deneyden doğmaz.

*İnsanın yaratıldığı böyle yamuk odundan, düzgün hiçbir şey yapılamaz.

* Başkalarını kendi amaçlarını gerçekleştirmek için araç olarak görme.

*Aydınlanma; kişinin kendi aklını kullanmaya cüret etmesidir.

*Söylediklerimizden çok, söylemediklerimize pişman oluruz. Dile getirilmemiş düşünce, gidilmemiş yoldur..

“Tavuk karşıdan karşıya niçin geçer?”

Eğer, bir kısmı hayatta olsaydı, hayatta olanlara da “Tavuk karşıdan karşıya niçin geçer?” sorusu yöneltseydi ne cevap verirdi?

RENE DESCARTES: Yolun öbür tarafına geçmek için.

EFLATUN: İyiliği için. Gerçek, öteki taraftadır.

ARISTOTELES: Karşıdan karşıya geçmek tavuğun doğasıdır.

KARL MARX: Tarihsel olarak kaçınılmazdı.

HIPOKRATES: Pankreasının aşırı salgısı yüzünden.

MARTIN LUTHER KING: Tüm tavukların nedenini açıklamak zorunda kalmadan özgürce karşıdan karşıya geçtikleri bir dünya düşünüyorum.

RICHARD M. NIXON: Tavuk karşıdan karşıya geçmedi. Tekrar ediyorum, tavuk asla yolun karşısına geçmedi.

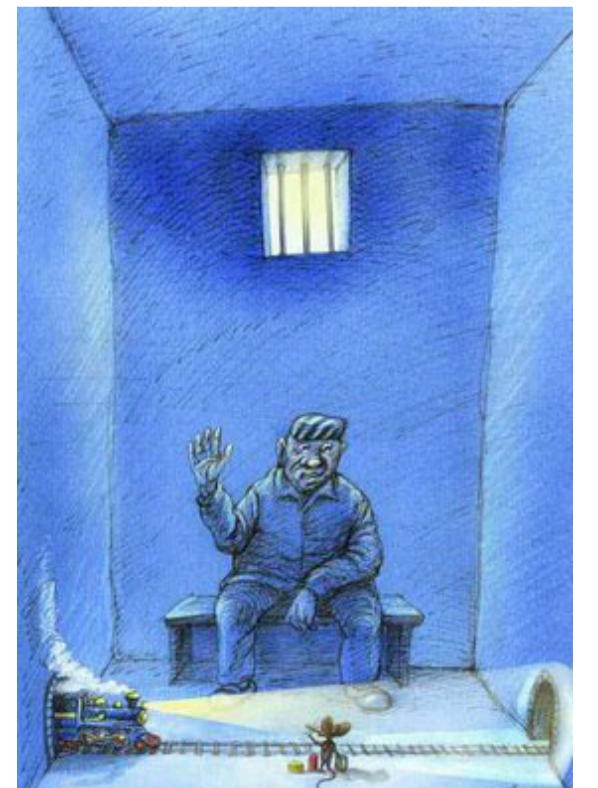
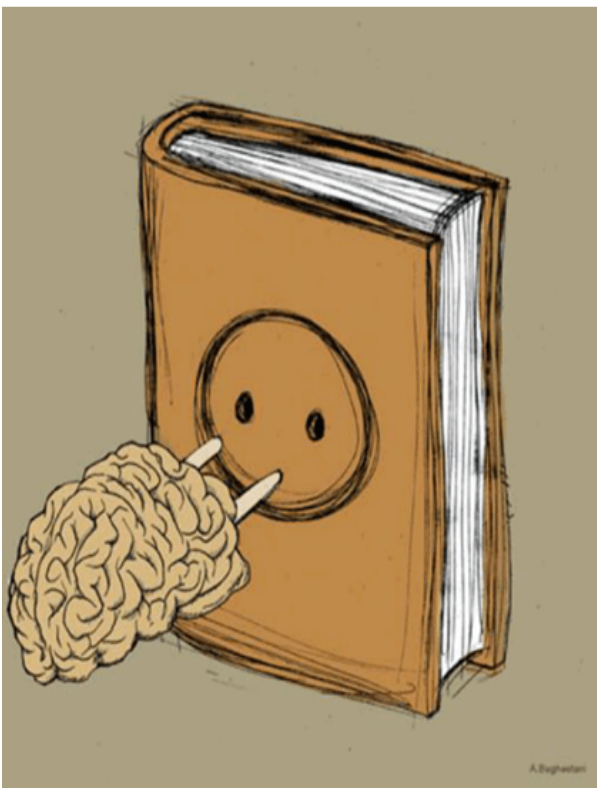
BUDDHA: Bu soruyu sormak, sizin kendi tavuk doğanızı inkar etmektir.

GALILEO GALILEI: Oysa tavuk karşıdan karşıya geçiyor...

CHARLES DE GAULLE: Tavuk belki yolun karşısına geçti, ama otoyolun karşısına henüz geçmedi.

ALBERT EINSTEIN: Tavuğun yolun karşısına geçmesi ya da yolun tavuğun ayakları altında yer değiştirmesi, tümüyle sizin gösterdiğiniz referansa bağlıdır.

SIGMUND FREUD: Tavuğun karşıdan karşıya geçmesiyle ilgilenmeniz, sizde güçlü bir cinsel güvensizlik duygusunu ele vermektedir.

Eflatun-ı Vakt Olsan Dahi

Sedat BAYRAK

Ben kimim? Sen kimsin? Biz kimiz? İçinde yaşadığımız Dünya, galaksiler, evren nasıl meydana geldi? Tanrı var mı? Varsa nerede? Din nedir? Nasıl var olduk?

Tüm bu sorular ve çok daha fazlası, tarihin en eski zamanlarından beri sorulur, sorulmalı. Hatta bu konuda tartışma bile vardır: "Din mi daha eski, felsefe mi?" diye. Hangisi daha eski burada konuşmayalım ama tüm bu soruların sorulması gerektiği kanaatindeyim. Aydınlanmak karanlıktan kurtulmak için, karanlığımızdan kurtulmak için... Felsefe yapmalı insan. Düşünmeli, derin derin düşünmeli.

Tüm bu bilgisizliği, cehaleti, bir silah misali kullanmalı, ışığa ulaşmak için. Şükran duymalı tanrıma, cahil olduğum için. Cahil olsun ki öğrenebilsin, daha çok ve daha çok öğrensin. Çünkü bilginin sonu yoktur ve fakat bilgisizliğin de sonu yoktur. Şükrediyorum tanrıma: Yarattığı mükemmelliği içinde, en kusurlu olan ben. Dedim ya, sonu yoktur bilginin. Nitekim Nef'i de öyle demiş:

"Akla mağrur olma Eflatun-ı vakt

olsan dahi Bir edib-i Kamil gördükde tıfl-ı mekteb ol!"

Yani, çağının Platon'u olsan dahi böbürlenme bilginle, bir arif / bir hoca görünce dizinin dibini mektep eyle! Eflatun-ı vakt olsan dahi...

İşte bu söz içinde barındırdığı "mütevazi ol" şeklindeki öğüdünün yanında, bana, öğrenci ile talebe arasındaki mevcut olan ama okullarda söylenmeyen farkı hatırlattı. Okullarda(?), öğrencinin okulunda...

İlk senelerden beri anlatılır bizlere, eş anlamlı sözcüklerde, "Öğrenci ile talebe aynı anlama gelir" diye. Bence değildir, olmamalıdır. Müfredatın hikayelerinden biridir. Öğrencinin müfredatının...

Öğrenci başka, talebe bambaşka bir şey. Öğrenmek başka, talep etmek bambaşka bir şey. Daha da açalım: Zorla öğrenmek başka, bilgiyi talep etmek bambaşka bir şey.

Evet öğrenci zorla öğrenir, hat-ta öğrenmez, ezberler. Küf tutmuş formülleri, müfredatın hikayelerini sorgulamadan alır, süzmez, kafa yormaz, karşı çıkmaz. Sadece ezberler. Hatta sınavdan bir gece önce

ezberler, öğrendiği gün değil, üçenir, eziyetir ona. İşe yarar da faktığı, sınavdan yüksek not alır. Ama bir hafta sonra unuttur.

Talebe ise okur, sorar, kafa yorar, hakkında düşünür, araştırır, inceler, yanlışsa reddeder: düşmancasına. Ezberlemez, yaptığı bunca şey sırasında öğrenir çünkü. Alır almak istediği bilgiyi. İşte talebe ile öğrencinin arasındaki fark. Filozofun dediği gibi: "Sen duyduklarına inanıyorsun. Söylenmeyene inan, çünkü insanın sessizliği, sözcüklerinden daha yakındır gerçeğe." İşte, talebe, o söylenmeyenin de peşindedir; gerçeğin.

Öğrenci kavradığını sanır, ama asıl kavranan odur: Aptallığı tarafından. Talebe ise baştaki sözün ikinci satırıdır. Edib-i kamil görünce tıfl-ı mektep olur. Hocasının dizinin dibi okul olur. Beton duvarlar değil.

Peki ilk başta sorduğum soruların cevapları? Felsefe? Soruların cevabı nedir, bulabilir miyiz? O size kalsın. Ama yine de bol bol düşünün.

Mallarme'nin "zapt edilmiş eylem" dediği şeydir felsefeye yetki veren. Alime yetki veren şey de felsefedir.

Alime, Eflatun'a ...

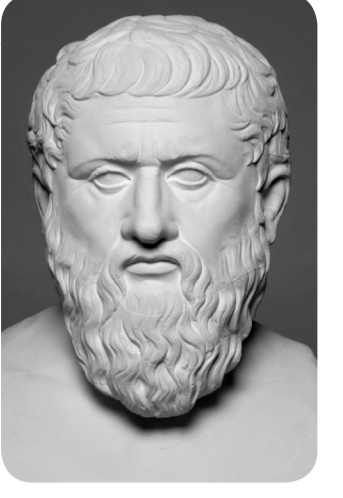
Bu alim ne kadar bilirse bilsin bilmediği bir şey olabilir ve bu şey aslında en önemli şeydir: Kendisi.

Bilgiyi ararken kendini kaybetmiş olabilir, unuttabilir kendini. Bu noktada da Edib-i Kamil, devreye girer.

Düşünürken kaybettiğimiz kendimizi bulmak için, bizi bize hatırlatmak için... Satırlar arasında kaybettiğimiz bizi, bize göstermek için...

Hiç özlemedin mi kendini? Bırak sana hatırlatsın, seni. Zira bilgi taçlandırdığı gibi çarpmıha da gerer bizi.

Her düşündüğüne inanmamalı insan, değil mi?

"Ya olduğun gibi görün ya görüdüğün gibi ol"

Talha EKİZOĞLU

Ben yazılara duygu katmadığım müddetçe, tümceleri hep monoton bulmuşumdur. Bu yüzden Mevlana'yı tanıtırken de duygularımdan ve düşüncelerimden bahsederek anlatacağım.

Ne olursan ol, yine gel! Evet tam anlamıyla. Bizlerin hep bahsettiği şu meşhur karakter meselesine örnek verebileceğimiz sayılı kişilerden Mevlana demiş işte "Ne olursan ol, yine gel!" diye. Hani kavga ederiz ya okulda, sonra karakersiz diye demeçler salarız üstlerimize. Mevlana insan ayrımı yapmadan, ne ile uğraştığına bakmadan yani kısacası sadece "olduğu" için, anlamı varmış yokmuş bakmaksızın, sadece somut olarak varlığını sürdürebilmesi sayesinde bu sözleri kullanıyor.

Aslında adı Muhammed Celaledin-i Rumî olan fakat genellikle bilinen, efendimiz anlamına gelen "Mevlana" 66 yıllık yaşamına 1207 yılında başladı. Kendisinin etkileri sadece bir yere olmamıştır hiçbir zaman.

Müslümandı fakat onu dini İslam olsun ya da olmasın fark etmeksizin herkes severdi, saygı duyardı ve düşüncelerini kendine bir noktada yol edinirdi ve hayat akışına devam ederdi. Oleli 7 asır oldu diyemiyorum çünkü ölseydi ne düşünceleri ne de değerleri şu anda yaşıyor olurdu. Yani bir insan sadece unutulduğunda ölür diye düşünmemin yarattığı etkiyle, o aslında insanlıkla birlikte yaşamaya devam ediyor ve edecektir.

O kadar güzel ve özenilecek şiirleri var ki ABD'de "en çok tanınan ve en çok satan şair"

hâline geldi. Türkçe, Rumca, Arapça ve Farsça dillerine hâkimdi. Eserlerinin orijinal hâli Büyük İnan'da bulunmaktadır. Kıtaları aşan yazarlığı ve bilgeliliği yaygın bir şekilde bilinmektedir. Etnik kökeni hep tartışılır, Fars, Tacik veya Türk olduğu yönünde bir sürü fikir mevcuttur.

Âlimlerin Sultanı lakabıyla anılan Bahaeddin Veled'in oğlu olan Mevlana, babasının ölümünden bir yıl sonra Konya'ya göç etmiştir. Hüdavendigar diye de adlandırılan Mevlana'ya bu lakabı da babası "sultan anlamına" gelsin diye takmıştır.

Diğer bütün sufler gibi Mevlana'nın ana öğretisi tevhid inancıdır. Onun ön planda olmasına en çok katkıda bulunan unsur rabbine olan aşkıdır.

Bu şehveti belki de ünlü Şeyh Attar'ın ona armağan eylediği "Esrar Name" adlı kitaptan almıştır ve bu yüzden de ömrü boyunca yanında taşımıştır.

Babası öldükten sonra, atasının vasiyetini yerine getirmek amaçlı Konya'ya gidene kadar ders, vaaz ve fetvalar verdi. Edip Yüksel, Celalettin Rumi'yi olumsuz yönde eleştirirse de ben ona katılmıyorum.

Fakat bununla birlikte o sıralarda sarayda yazışma dili Farsça olduğundan eserlerinde bu dili kullanmıştır. Eserlerine göz atacak olursak; Divan: Bu eseri Divan-ı Kebir ya da Diyan'ı Şems-i Hakaik adıyla da anılır. Bazı gazellerinde Şemsuddin, Şems-i Tehriz, Şah-ı Tebriz ve Selahuddin imzalarını kullanmıştır. Bu da Şems-i Tehrizi'ye

ve daha sonra da onun yerine koyduğu Selahuddin'e tutkusundan gelmektedir. Mevlana'nın bu eserinin çeşitli baskıları vardır. Ayrıca Ruhanelerde basılmıştır. Mevlana'nın Divan'ı onun felsefesini, ve ilâhi aşkını dile getirmek bakımından oldukça önemlidir.

Mesnevi: Altı ciltlik bu eser, tasavvufu çeşitli hikâyelerde anlatmaktadır. Mevlevîliğin halk tarafından sevilmesinde Mesnevi'nin büyük etkisi vardır. İsmail Ankarâvi, Sarı Abdullah Efendi ve Ahidin Paşa tarafından Türkçe olarak ayrı ayrı açıklanmıştır. Mesnevi çeşitli yabancı dillere çevrilmiştir. İngilizce ve Almanca tam çevirisi bulunan Mesnevi, Batılı okurları da etkilemiştir.

Mecalis-i Sab'a: Bu eser, Mevlana'nın kimi Türkçe öğütlerinin adı bilinmeyen birisi tarafından Farsçaya yapılmış çevirisidir. Ahlakî ve tasavvufî olan eser, camide yapılmış öğütleri, ayet ve hadis açıklamalarını içerir.

Fihî Ma Fih: Mevlana'nın özellikle Baş vezir Pervâne'nin bulunduğu toplantılarda söylediği öğütleri içerir. Tasavvuf ve ahlak bakımından önemlidir. XIII. yüzyılın kimi siyasi havasını yan-sıtma bakımından da önem taşır.

Mektubat: Mevlana'nın Selçuklu sultanlara, bakanlara, doktorlara, hakimlere ve abilere yazdığı mektupları içerir. Eser, Selçuklu tarihi açısından önemlidir. Feridun Nafiz Uzluk tarafından Mevlana'nın 144 mektubu tanımlanmıştır. Divan-ı Kebir'den Yapılmış Seçmeler, Rubâiler, Mesnevi ve Fihî Ma Fih milli eğitim bakanlığı tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.
Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.
Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.
Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.
Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol.
Hoşgörüde deniz gibi ol.
Ya olduğun gibi görün ya görüdüğün gibi ol.

-Mevlana

OKUYORUM

Serra ÇINAR

*Hangi çiçek, diğerini sarı açtı diye ayıplar?
Hangi kuş "farklı ötüncü" diğerine yasak koyar?
Derisinden, dilinden ötürü ölüyor insanlar..
Ah insanlar! Her şeyi bulan, kendini bulamayan insanlar..*

Size burada özetini yazacağım en zor kitap belki de. Bir kitabı defalarca okumayı seven, bunu adet edinmiş ben, bir daha Yeşil Yol'un kapağına bile bakabileceğimi sanmıyorum. Kitabın konusu ilginç bir o kadar da olması mümkün olmayan fakat her daim biz insanoğlunun hayalini kurduğu, bir kurtarıcı bekleyip, aslında bu kurtarıcının yine biz insanlardan başkası olmadığını anlayamadığımız olaylar üzerine yazılmış, ders niteliğinde bir kitap. Ne zaman bir başkasından kötülükleri durdurması adına bir istekte bulunsak, işte belki de o an ölüyordu insanlığımız. Dünyadaki tüm kötülükleri son vermesini istediğimiz hayal perisi idi John Coffey. Hâlbuki her birimiz birer John Coffey değil miydik? Biz dur demezsek, biz sessiz kalırsak kötülükleri kimse dur demeyecek ve belki de ömrümüzün sonuna kadar hayatımızı bir peri bekleyerek geçireceğiz. Ve o hiç bir zaman gelmeyecek...

1932'de siyahi düşmanlığının arşta olduğu bir yerde, iki kız kardeşin cesedinin başında iri cüsseli ve siyahi John Coffey'nin bulunması onu sorgulanmaksızın Could Mountain'in E koğuşuna götürür. Buradaki tüm mahkûmlar Yaşlı Sparky'yi yani elektrikli ölümlerini beklemekte idiler. Sparky'e giden koridor yeşil renkli olduğundan mahkûmlar aralarında buraya Yeşil Yol ismini vermişlerdir. Koğuşa geldiği andan itibaren Coffey, dikkatleri üzerine çekmiştir. İri yarılığın rağmen çocuk ruhu, muhteşem bir kalbi vardır. Nereden geldiği, kızları gerçekten öldürenin o olup olmadığı bilinmemektedir. Coffey'nin farklı olduğunu hapishaneye geldiği anda anlamış olan Paul, burada birçok mucizeye şahit olacaktır.

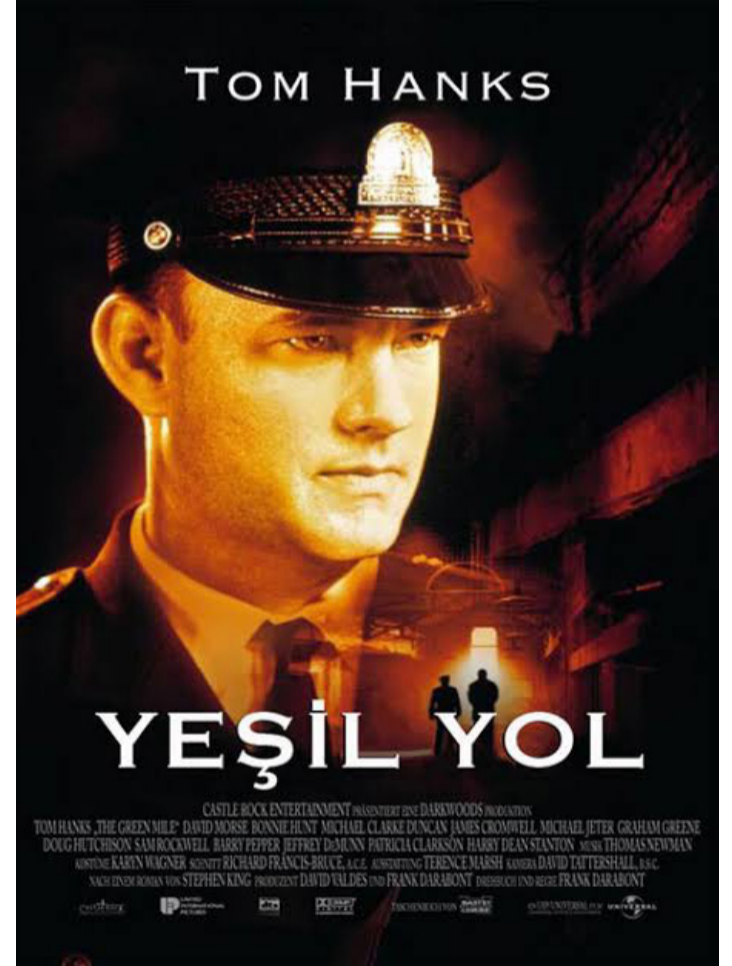
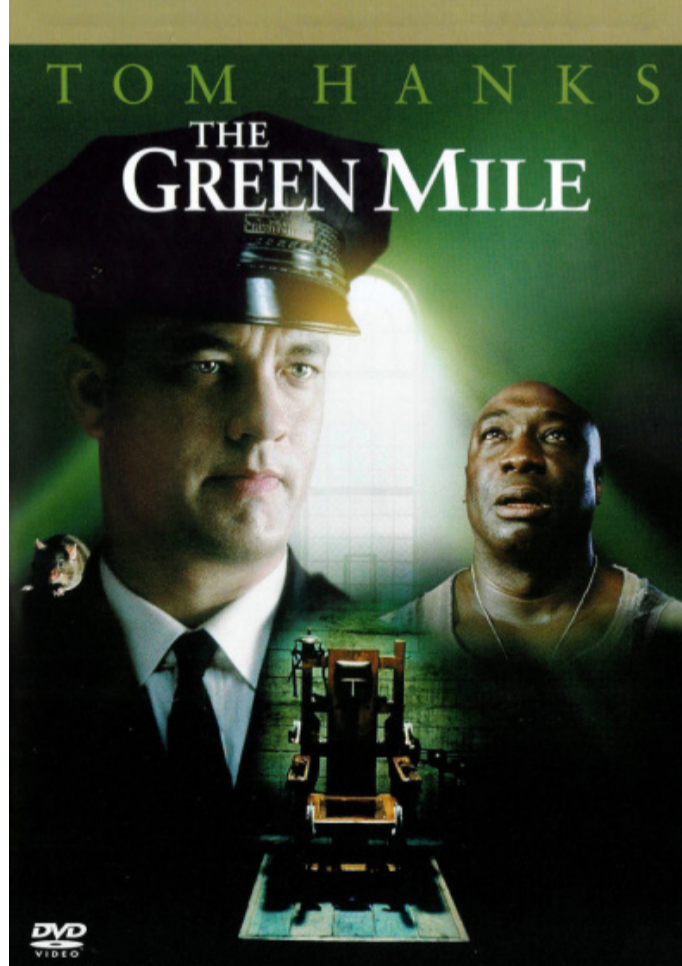
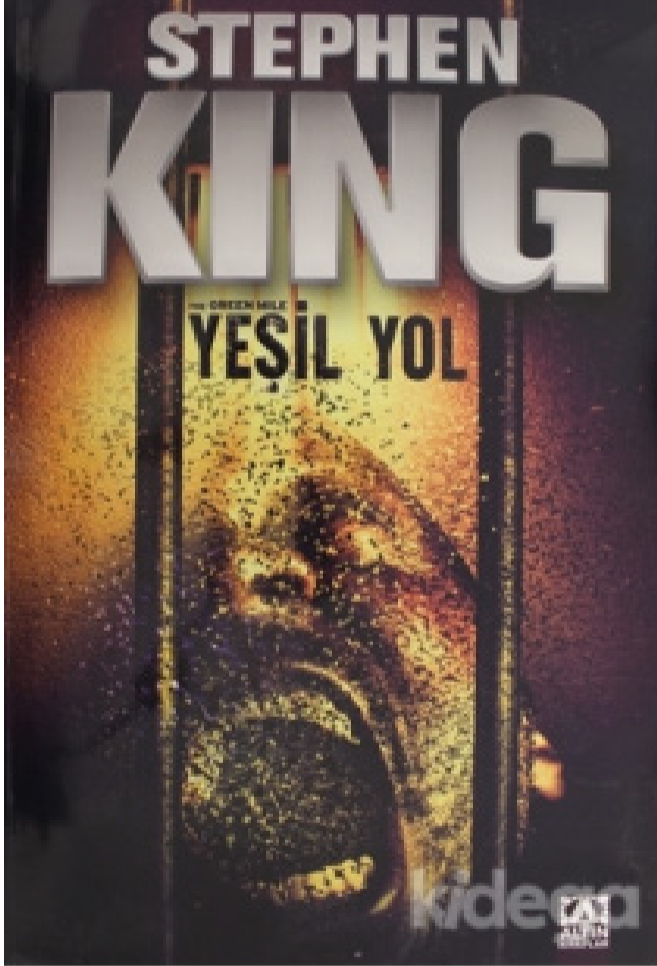
Yaşanan ilk mucize mahkûmlardan Eduard Delacroix'in faresinin acımasız gardiyan Percy tarafından öldürülmesi ve Coffey'nin fareyi hayata döndürmesidir. Bu ilerde yaşanacak olayların adeta bir fragmanı gibidir. Diğer mahkûmların aksine, koğuşa geldiği günden beri hiç sorun çıkarmayan Coffey tüm gardiyanların da ilgi odağıdır. Uzun zamandır prostat sancıları çeken gardiyan Paul, ağrılarının en dayanılmaz olduğu bir anda Coffey tarafından iyileştirilir. Bu olaylardan sonra Paul'un Coffey'nin suçsuzluğu hakkındaki şüpheleri daha da artmaya başlar. Paul Tanrı'nın ona gönderdiği bu mucizevi insanı öldürmek zorunda olduğunu ka-

bulenemez. Bu yüzden kendi içinde bir çatışma yaşar. İçindeki kuşuklara ışık tutabilmek için kızların öldürüldüğü yere giderek olaylara yeni bir bakış açısı getirir ancak şüphelerini kanıtlayacak bir yol bulamaz. Bu sırada koğuşa Coffey'den sonra getirilmiş, baş belası Vahşi Bill herkesin huzurunu kaçırılmaktadır. Kendisini azılı bir suçlu olarak göstermek için her şeyi yapan, sorun çıkarmaktan başka hiçbir işe yaramayan Vahşi Bill aslında işlediği suçların hepsini itiraf etmemiştir. Hapishane Müdürü Hal Moores'in eşi Melinda beyin tümörünün son safhasındadır. Coffey'nin mucizelerine şahit olan gardiyan Paul, bu tümörün Coffey tarafından yok edilebileceğinden adı gibi emindir ve böylece geri dönüşü olmayan bir yola girer. Gardiyanlar Coffey'yi hapishaneden çıkarıp Moores'in evine götürecek ve eşini iyileştireceklerdir. Kendisine hiçbir şey söylenmemesine rağmen her şeyi hisseden Coffey tam koğuştan çıktığı anda Vahşi Bill'in pençesine düşer. Coffey, Bill'e dokunduğu anda onun iki küçük kıza tecavüz edip öldürdüğünü görür. Coffey'nin yargılandığı suç Vahşi Bill'in en iğrenç sırlarından birisidir. Coffey Moores'in eşini iyileştirdikten sonra, koğuşa geldiğinde kötü kalpli Percy'ye Moores'in eşinden aldığı tüm hastalığı aktarır ve onu Bill'e yönlendirir. Kısa sürede olup biten bu olaylar silsilesinin sonucunda Bill ölecek ve Percy de aklını yitirecektir. İdam anı gelip çatan Coffey sessiz sedasız bir şekilde Yaşlı Sparky'ye doğru yol alır ancak Paul ve tüm gardiyanlar onun suçsuzluğunu ispatlamanın yolunu aramaktadırlar. Coffey'yi bir geceliğine hapishaneden çıkardıkları için onun suçsuzluğunu kimseye anlatamayan ekip, hayatlarında yaşayacakları en acı idama doğru yol alırlar. Coffey, Paul ile olan son konuşmasında ölümü isteyerek kucakladığını söylese de Paul vicdan azabından ölene kadar kurtulamayacaktır. Paul'un huzur evindeyken yazmaya başladığı bu hikâyeyi okuyan tek kişi huzurevindeki arkadaşı Elaine olur. Bütün hikâyeyi birisiyle paylaşmış olmak Paul'a bir huzur sağlamıştır ancak Coffey'nin prostatını iyileştirdiği gün kendisine bahsettiği uzun ömrü tüm arkadaşlarının ve Elaine'nin de sonunu görmesine yetmiştir ve Paul artık sadece ölümlü beklemektedir. "Yorulduğum, patron. Yollarda yağmurdaki bir serçe kadar yalnız olmaktan yorulduğum. Yanımda hiç arkadaş olmamasından bıktım. Nereye gideceğimizi, nereden geldiğimizi söyleyecek biri. İnsanların birbirine kötü davranmasından bıktım. Her gün dünyada hissettiğim ve duyduğum acılardan bıktım. Çok fazla var, sanki her an için kafama cam parçaları batıyor. Anlıyor musun?"

"Melinda Moores'un hayatını kurtaran, o iki küçük kızın da hayatlarını kurtarmaya çalışan adamı öldürecek misiniz? Eh, en azından dünyadan bir siyahi eksik olacak, değil mi?"

Kendinizi bununla teselli edebilirsiniz. Bir siyahi eksik olacak."

1944 yılında 2 küçük kızın cinayetinden suçlu bulunmuş ve idama mahkûm edilmiş, tarihteki en genç yaşta idam edilen insan ünvanına sahip George Stinney Jr.'in yaşanmış hikayesinden ilham alınarak yazılmış olan Stephen King'in bu eseri, filmiyle tanıyoruz. 70 yıl sonra küçük Stinney'in suçsuzluğu kanıtlanırsa da, bu onu geri getirmedi. Yargıçlar 40 kilo bir çocuğun 19 kiloluk demir parçasını kaldırıp, iki kızı öldürüp, kuyuya atabileceğine inandı, siyahiliğin bir farklılık ve eksiklik olmadığını anlayamadı. Kardeşinin ısrarla "George benim yanımdan hiç ayrılmadı. Cinayetin işlendiği söylenen saatlerde de hep benimle beraberdi" diye ifade vermesi de bir işe yaramadı. George Stinney 24 Nisan 1944 de yargılandı ve iki kız çocuğunu öldürmekten suçlu bulundu. Mahkeme sadece iki saat sürmüş, George Stinney'in doğru düzgün kendisini savunmasına bile fırsat verilmemiş, jürinin "Samimi suçlu bulduk." Demesi ise sadece on dakikalarını almıştı. İki saat süren tek celse ve sadece on dakika süren jüri görüşmesi sonunda karar "İdam" olarak belirlenmişti ve infaz elektrikli sandalyeye oturtularak gerçekleştirilecekti. Olayın başka vahim tarafları da vardı: George Stinney güya suçunu itiraf etmişti ama ortada yazılı bir itiraf belgesi yoktu. Mahkeme George Stinney lehine şahitlik yapacak olanların şahitliklerini kabul etmezken aleyhinde şahitlik edenler de zaten bir kaç kişiyi geçmiyordu ve Stinney'in avukatı kararı temyize götürmedi. Kasabada bir hayli siyahi olmasına rağmen ne mahkeme heyetinde ne de jüride tek bir siyahinin olmaması da bu davanın ilginç olan bir başka yönüydü. Tutuklanışının üzerinden seksen üç gün geçtiğinde George Stinney yeşil yoldaydı artık. İnfazının gerçekleşeceği elektrikli sandalyenin bulunduğu odaya doğru yürüyordu. Öldürülen kızların aileleri ve daha pek çok seyirci bu infazı seyretmek üzere elektriksiz olan sandalyelerinde yerlerini almışlardı. George Stinney elektrik sandalyesine oturtuldu ama ne başına oturtulacak o tas şeklindeki nesne kafasına uyuyordu ne de yüzüne örtülecek bez parçası onun boyutlarına uygundu. Kollarına ve kafasına bağlanacak kayışlar da uymuyordu. Dahası bu elektrikli sandalye yetişkin insanlara göre dizayn edildiği için George Stinney'in kafasındaki kaska elektrotları bağlamak amacıyla boyunun az daha yükseltilmesi gerekiyordu. Yeşil yolda koltuğunun altına sıkıştırdıkları İncil'i oradan alıp sandalyeye koyarak boyunu yükselttiler. Böylece infazın engelleri ortadan kaldırılsa da George Stinney tam anlamıyla canını verene kadar tam üç kez vücuduna elektrik verildi. George ile beraber insanlık da öldü.

Burcu ÖTÜK

Geçtiğimiz aylarda 10-F ve 9-G sınıflarıyla grup halinde bir çalışma yapmayı planladık. Öncelikle öğrencilerimin hepsine güzel çalışmalarını ve sunumlarından dolayı teşekkür ederim. Bu çalışmada amacım bir yandan öğrencilerin takım kurma ve kolektif çalışma yapabilmelerini sağlamakken bir yandan da onları kitap okumaya teşvik etmektir. Böylece kendi gruplarını kurma, görev dağılımlarını kendi içlerinde belirleme ve istedikleri bir eser üzerine çalışma şansları oldu. Yaptıkları sunumlar o kadar hoştu ki bunu sizlerle de paylaşmak istedim. Bu çalışmalara göz ucuyla bile olsa bakan bir öğrencinin, herhangi bir kitabı okumaya heveslenmesini sağladıysak ne mutlu bize!

